

Taxa postai
plătite in num.
No. 224713/029.

19. Telefon: 9-77. E
Havonta 110, negye
tűre 600, egészévre
tűre: Havonta 3,
tűre 12, egészévre
tűre: díjazás sz
„KELET” az erdélyi
tűre egyetlen polit
tűre utánnomás
tűre megjelölésével engedjük meg.

Disztér 2., I. em.

Dr. Rámásetter Róbert

„KELET”

ZSIDÓPOLITIKAI LAP

Érmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Maros
Ernő, Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bucuragi szerkesztő
Ernő, Săveanu Matei
Vasarnap, 1934. dec. 30.
5695. ÉV. XVII. ÉVF.
TEBET 24. 293. SZÁM.

J. G. Duca

Már egy év telt el azóta.
Egy az egész országot fenekestől feltor-
gatói készülő szélsőjobboldali áramlat, kor-
mányok engedékenységétől és bűnös jóin-
dulatától támogatva, népszerűségének csu-
pontjára emelkedett fel, amikor I. G. Duca
vette kezébe a kormányzás gyeplőjét. A
fasizmus erőszakosan és fenyegetően dű-
riömbölt az ország kapuin, amikor Ionel
Bratianu egykori munkatársa elhatározta,
hogy rendet teremt. Duca nem volt igazi
„liberális”, azaz hiányzott belőle a sovén in-
dulat, amelynek alacsonyabbrendűségi érte-
tehetetlenné merevítette egyes román
politikusok kezét a szélsőjobboldali tutka-
pásokkal szemben.
A meggyőződésében igaz demokrata, szel-
lemében született európai és felfogásában,
világnézetében az idő szellemével haladó
Duca mentes volt az efféle gatlásoktól.
És volt bátorsága ennek megfelelően ak-
cióba lépni a gyűlölet és szenvedélyek tob-
zódásának egy olyan pillanatában, midőn a
szélsőjobboldali áramlat által teremtett at-
moszférát elviselhetetlenné feszítette néhány,
a liberálisok hatalomra hívása által re-
ményeiben és politikai számításában esz-
lakozó pártvezér agitációja is.
Pontosan egy évvel ezelőtt történt.
Egy havas téli estén a szinajai pályaui-
varon, gyilkos golyótól találva, elesett az
ország miniszterelnöke, védtelenül egy orv-
támadással szemben, amelynek epus nem
tudták elejét venni, mint ahogy nem is to-
rölték meg utólag a kellő szigorral az ille-
tékesek.
A gyilkosság előzményei, körülményei, a
gyilkosok és bűntársaik feletti hadbírósi
ítélet körülményei azóta sem tisztázódtak a
közvélemény előtt. De el fog jönni az idő,
amely világossá fogja tenni az utókor szá-
mára az eseményeknek és mozzanatoknak
egész láncolatát, amely a szinajai merény-
lethez vezetett. Tudni fogja az utókor, hogy
mennyi része volt ebben a szélső jobboldali
agitáció egyesek részéről történt támogatá-
sának, mennyi a gogisták vádjának, amely-
re a gyilkos első vallomásában hivatkozott,
hogy a Duca-kormány 150 ezer németorszá-
gi zsidónak Romániában való letelepedésére
adott engedélyt — és mennyi egy tragikus
korszak pszichózisának, amelyben a különbö-
ző fasizta ok és diktatúrák a politikai el-
lenfelek százával és ezrével való legyilkó-
lása után törnek az egyeduralomra.
Annyi mindenesetre tény, hogy I. G. Duca
mártírhalt. Mártírja lett annak a ha-
ladottabb szellem-politikának, amelyet állg-
egy hónapos kormányzása alatt vezetett be
s amelyhez az első lépés volt a mások által
szabadjára engedett szenvedélyek megféke-
zése és letérese.
És az is kétségtelen, hogy a kortársi Ro-
mânia egyik legképzettebb, legkiválóbb,
legtehetségesebb államférfiját vesztette el
húne.
Életében talán egyetlen román politikus
sem volt annyira a kortársi irigység és po-
litikai gyűlölet céltáblája. Halála után el-
csútlak a szenvedélyek, melyeknek helyé-
be mélységes és kegyetlenség tisztelet lé-
pett. Ma már elismerik róla, hogy szerény-
ségével, egyszerűségével, jellemének megkö-
zelíthetlenségével és szegénységével az
államférfi mintaképe volt ebben az ország-
ban.
Duca kiváló szónok volt. Kifogástalan lo-
gika, az érvek tiszta és világos csoportosí-
tása és kifejezési módjának választékos iro-
dalmi formája kvalifikálták őt az ország
legkiválóbb szónokai sorába. Négy éves kül-
ügyminiszteri tevékenysége alatt oly tiszte-
letet és respectust szerzett magának, ame-
lyet csak a Titulescu egészen kivételes ké-
peségei tudtak felülmúlni.
És mestersen kezelte a tollat. Befejezetlen
memórájain kívül néhány megkapóan szép
politikai tanulmány és portré tanuskodik I.
G. Duca nem mindennapos írói tehetségéről.
Ez az ember lett egy évvel ezelőtt mártír-
ja nemcsak emelkedett szellemének és fel-
fogásának, de — és ez most már minden
kétséget kizáróan megállapítható — maga
az ország haladásának is. A viszonytalan
nyugalom, amelyben a liberális kormány
egy év öt végzi munkáját, vezérének hal-

Országszerte kegyelettel ünneplik meg Duca halálának emlékét

Rekvium Duca sírjánál és istentisztelet a szinajai állomás perronján, ahol a gyilkosság történt

Bucuresti-Bukarest, december 29. (Az
Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok mai szá-
mukban kegyeletesen emlékeznek meg a
kötelességének teljesítése közben alattomo-
san meggyilkolt Duca miniszterelnökről.
Méltatják az elhunyt politikus érdemeit és
hangsúlyozzák, hogy milyen nagy veszte-
séget jelent halála a liberális pártra és az
országra egyaránt.
A bukaresti Alba templomban ma Duca
emlékére gyászistentiszteletet tartottak,
amelyen részt vettek Dinu Bratianu, a libe-
ralis párt elnöke, Inuletz belügyminiszter,
Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár, szá-
mos képviselő és szenátor. Duca özvegye,
Franasovici, Slavescu és Sassu miniszterek,

valamint Rossu ezredes, királyi adjutáns
Rannicul Vulcanaba utaztak, ahová később,
Magyszeben felől jövet, megérkezett Tata-
rescu miniszterelnök is, Lepadatu és Nistor
miniszterek kíséretében. A vendégek autón
Ursaniba utaztak, és résztvettek a Duca
sírjánál tartott rekviumon.
A szinajai állomás perronján, a hely fö-
lött, ahol Ducát meggyilkolták, istentiszte-
let tartottak ma délelőtt, a helyi polgári
és katonai hatóságok képviselőinek jelenlé-
tében. A Szinajába érkezett összes vonat-
kat leállították a gyászistentisztelet befe-
jeztéig. Az ország összes városaiban ha-
sonlóképpen megemlékeztek a mártir ha-
lált halt miniszterelnökről.

Javulóban van a viszony Belgrád és Budapest között

Erélyesen cáfolják a jugoszláviai inflációs híreket

Genf, december 29. A nemzetközi politi-
kában szerepet játszó körökben valószínű-
nek tartják, hogy a jugoszláviai kormánypárt
a jóindulatú semlegesség álláspontjára he-
lyezkedik Joffies kormányával szemben. Ez
ellen nincs kifogása a jelenleg betegeskedő
Uzonovics volt miniszterelnöknek és híve-
inek sem.
Genfi híradás szerint a svájci lapok meg-

állapítják, hogy Belgrád és Budapest kö-
zött a viszony javulóban van.
Belgrád, december 29. A világsajtóban
egyre felbukkanó jugoszláviai inflációs hí-
resztelésekkel szemben erélyes cáfolatot
adtak ki. Ennek következtében a külföldi
tőzsdéken a jugoszláviai értékek árfolyama
újra megszilárdult.

„A kormány minden híresztelés ellenére nyugodtan ül a helyén”

Először a Skoda-ügyet akarja likvidálni a kormány a parlamentben

Bucuresti-Bukarest, december 29. Az
Adeverul a politikai helyzetről írt cikkében
megállapítja, hogy a kormány minden hí-
resztelés dacára biztosan ül a helyén. Szó
volt egy Jorga-kombinációról és ezzel kap-
csolatban számos tekintetbe jövő politikus
között megbeszélések is folytak. De nem
hisznek ebben épp úgy, mint egy nemzeti
kormány lehetőségében sem, amiről szin-
tén tárgyalások indultak volna. A kormány
környezete optimista és azt hiszi, hogy
nem várhat meglepetést, legalább a jelen-
legi parlamenti ülészak végéig nem. A
kormány az 1935—36 évi költségvetés elő-
készületeivel foglalkozik, amely büdzsé va-
lóságos próbaköve lesz a Tatarescu-kabi-
netnek, különösen azért, mert a költségve-
tési helyzet bizonyos nehézségeket mutat
fel. A pénzügyminiszter szerint nem lehet
hozzáfogni az új költségvetés összeállítá-
sához egy új pénzügyi rendszer alapjainak
lefektetése előtt, számba véve a mult ta-
pasztalatait. Slavescu ezért munkatársaival
ilyen irányban dolgozik és javaslatait feb-

ruár elején fogja a parlament elé terjesz-
teni.
A törvényhozás egyébként a megnyitás
után főleg a Bentoiu-féle jelentéssel fog
foglalkozni, mert a kormány kívánsága
mielőbb véget vetni a Skoda-ügynek, hogy
a kérdés állandó napirenden tartása ne
nyugtalanítsa tovább a kedélyeket.

Einstein előadást tartott 400 amerikai professzor előtt

Newyork, december 29. (Rador.) 400 hí-
res amerikai tudós előtt Einstein profesz-
sor előadást tartott az anyag és energia
közti kapcsolatról szóló teóriájáról. Ez
az első eset, hogy a nagy tudós nyilvánosan
bizonyította az anyag és az energia fen-
tartásának törvényei közti egyenértékűt és
rámutatott arra, hogy az anyagot olyan
megnyilvánulásnak lehet tekinteni, amely-
ben az energia rejtőzködik.

lával vásárolta és fizette meg. Csak, amikor
Szinajában eldördült a gyilkos revolver, csak
akkor eszmélt rá mértékadó körök és a
közvélemény elvakultabb része is arra a ve-
szedelmre, amely a szélső jobboldali áram-
latok részéről nem egyes politikusok életét,
nem az ország demokrátiás rendjét, ha-
nem létét és jövőjét is fenyegeti.
Csak Duca halála után következett be a
részemelés, a rádöbbenés. Súlyos volt az ál-
dozat, amelyet ezért a részemelésért az or-
szágnak fizetnie kellett és a merénylők
és bűntársaik felett kimondott ítélet mutat-
ta, hogy a tanulság még mindig nem volt

elég mély és alapos.
Messzire vezetne, ha vizsgálat tárgyává
tennék, hogy milyen mértékben tartotta
tisztelében a liberális kormány I. G. Duca
politikai végrendeletét, amelyet egy életű
tevékenységével írt és vérrel pecsételt
meg.
Amikor itt is, ott is felüti fejét a perai-
ból hamarosan feltámadó, illetőleg soha való-
ságában le nem hengerelt fasizmus, mind-
annyiszor önkéntelenül is Szinaja felé szall
az emlékezés, ahol életével kellett megfirtet-
nie egy miniszterelnöknek, hogy hazája létét
és jövőjét védte meg.

VILAG TUKFM

1935 — fordulópont a gazdasági válságban

A konjunkturát illetően 1934-ben sok-
kal jobban kifejezésre jutottak az egyes
országok közötti ellentétek, mint 1933-ban.
Ugyanakkor azonban a nemzetközi gada-
sági viszonyok megjavulásának alaptend-
enciája is erősebben kidomborodott, meg-
teremtve az előfeltételeket és viszonyok
döntő megjavulására a következő évben.
A gyógyulás egyik legfontosabb momentu-
ma, hogy a helyzet javulását, amely a
nemzetközi termelés fokozódásában a vi-
lágkereskedelem kiszélesedésében és a mun-
kanélküliség csökkenésében jutott kifeje-
zésre, ezuttal nem a termelők mesterséges
piacmanipulációi, hanem a fogyasztás álta-
lános felélnkülése idézte elő. Nemzetközi
becslések szerint a munkanélküliek száma
30 milliárd (1933 utolsó negyede) 22 mil-
liárdra csökkent (1934 utolsó negyedében).
Ez egyúttal a kereslet nagy növekedését
is jelenti a legfontosabb fogyasztási cik-
kekben és fokozatos közeledést a termelés
és a fogyasztás vonala között, ami nélkül
nem volna lehetséges a piac egyensúlyát
helyreállítani. Csakugyan a statisztikai
számok is mutatják, hogy a különböző, a
mezőgazdasági nyersanyag és ipari termé-
kek termelését és kínálatát illető megszo-
rító intézkedések után, amelyek 1932 és
1933-at jellemozték, az elmúlt év a keres-
letnek helyenként igen erős emelkedését
hozta magával.

Pesszimisták gyakran élnek az ellenve-
téssel, hogy a termelés és szükségleti gör-
bének ez a fokozatos közeledése inkább
mesterséges intézkedésekre vezethető vissz-
sa és újabb válság beköszöntése fenyeget.
ha e mesterséges momentumok közül
egyik, vagy másik elesne. Elsősorban is az
árkereslet azon részére gondolnak, amely
a fegyverkezési konjunkturára vezethető
vissza. Tévedés volna azonban a javulás je-
leit, akár főleg is, a kétségtelenül mutat-
kozó fegyverkezési konjunkturára vissza-
vezetni. Az egyes országokban végeztetett
köz munkák nagyrésze, amelyet ugyancsak
a fegyverkezéssel hoznak összefüggésbe,
megőrzi a maga gazdasági létjogosultságát
akkor is, ha a politikai feszültség felenged
és a stratégiai cél hátterébe szorul a köz-
lekedési eszközök feljavításával, a világ
fokozódó villamosításával és motorosításá-
val szemben. A fegyverkezési ipar suly-
pontja az elmúlt évtized folyamán nemzet-
közi viszonylatban sokszorosan eltolódott.
Egyes országokban rendkívüli mértékben
megduzzadt a fegyverkezési célokat szol-
gáló termelés, más országokban viszont
aránytalanul visszament ugyanez a terme-
lési ág. Világgazdasági szempontból tehát
tévedés volna egyes országok fegyverkezési
tevékenységének és kivitelének növekedé-
séből azt következtetést levonni, hogy
a munkáskezek foglalkoztatásának általá-
nos növekedése a hadsereg és a tengeré-
szet megbízásaira volna visszavezethető.
Más területeken is megállapítható, hogy
különböző mesterséges intézkedéseknek
a gazdaságra gyakorolt újjáélesztő hatásai
jelentőségét elituzozzák. Jellemző erre az
angliai és amerikai konjunktúra fejlődése
közötti ellentét. Angliában a valuta politi-
kai beavatkozás után nyugodt és állandó-
sult gyógyulási folyamat következett be,
mert eltekintettek attól, hogy a szükséges
devalvációból adódó mesterséges újjáélesz-
tési eszközöket igénybe vegyék. Az Egye-
sült Államokban a fordítottja történt en-
nek és a termelési és foglalkoztatási szá-
mok folytonos ingadozása így kétségtele-
nül nem a dollár leértékelésére, hanem sok-
kal inkább számos, egymásnak gyakran
ellentmondó mesterséges felélesztési intéz-
kedésre vezethető vissza, amelyek a deval-

egyetem rektora
markáns veze-
maga is kihang-
mosításának ton-
parlamenterek
dozsváron tartoz-
Leon profesz-
nizterek bevoná-
lyi városok ro-
zártkörü megbe-
nyakció irányvo-
közöt megállapod
parlamenterek
tést fog fentar-
hozandó törvé-
kormányintéz-
lrománosításának
figyelembe vé-
hogy miutan
városban más és
hozandó tör-
táti hatóságok-
biztosítandó,
lyi viszonyok-
ak.
3 órákor ért vé-
nobilclubban ban-
Dr Duca Jenő
vottai. A bar-
tató megbeszélést
ltuszminiszterrel.
bankett után a
almas miniszter-
luzsonnára Ivan
volt a minisz-
perckor utazott
miniszter végig-
lozsvári hatósá-
a miniszteri látó-
Kolozsvár köz-
órákor a város-
nyen a miniszter
olgármester, dr.
tektus és a mőc-
meg. A félórás
ter Kolozsvár vá-
rette a miniszter
tefektusok ismer-
s a móclakosság
megbeszélés, ami-
küntette a városi
vezésurára ment,
glén a rendőség
ef a rendősége
entéseket is, ame-
djai kérdésében
óink szerint
et a kolozsvári
rehabilitálásával
tóságra hajtattot,
zóparancsnok fo-
zenekara néhány
a miniszter előtt,
zése és munka-
megelégedését fe-
e a belügyminisz-
példás rendben
A tüzoltóparancs-
mertette a belügy-
hésztségeket, ame-
matlan épület és
ntanak a tüzoltó-
e óta nem
agyarokat
ából
Rador). Az Avala-
sajtó és bizonyos
ezemben, amelyek
ok továbbra is tö-
gyar alattvalókat,
annak közlésére,
poport, 22 ember,
Jugoszláviát, mi-
hogy rendezzék
ták el Jugoszlá-
csoportjai. A des-
csoporttal azon
sitása véget ért,
merénylet után a
bevezetett raz-
rendben.

Megnyílt a
MERANO SZÁLLODA

BUDAPEST, IV., BÉCSI, UCCA 2.
Négyszögletes, újjáépített palota a
Belváros legszebb helyén. Központi
fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Fürdő-
szobák és telefonos szobák. Lift.
Udvari szobák P 4, uccai szobák
P 6-tól. Étterem házi kezelésben.
Diétás konyha.

BALOGH JÓZSEF
a Berliini téren volt
Merán szálloda tulajdonosa.

váció után következtek. Még világosabban
kötünk ez a németországi inflációs „kez-
deményező begyújtás”-i kísérlet végleges
összeomlásából. Bizonyítva, hogy a kon-
junkturális gyógyulási folyamat, amelynek
kezdeté 1934-ben kétségtelenül megállapít-
ható volt, erőszakos eszközökkel inkább
elodázható, mint gyorsítható.

Az a felismerés, hogy a válság mély-
pontját tuhaladtuk és hogy a világgazda-
ság utja felfelé is biztosan vezet, döntő mó-
don megerősödött 1934-ben és azoknak
adott igazat, akik következetesen azt az
álláspontot képviselték, hogy az egyes or-
szágokat csak a világgazdaság erősen meg-
változott strukturájához való értelmes al-
kalmazkodás vezetheti ki a válságból. Ahol
ez megtörtént, mint Angliában és a skan-
dináv országokban és utóbb Csehszlovákiá-
ban, 1934 ennek megfelelően a kereskede-
lem világosan felismerhető kiterjesztését a
külkereskedelmi mérleg javulása, a valuta-
fedezet megerősödése és a világgazdasági
presztizs növekedése következett be és
mindez 1935-ben, a jelek szerint, tovább
építhető lesz. Ezzel szemben a konjunktú-
rális kilengések, amelyek fokozzák a vál-
ságra való visszaesés veszedelemét, azokban
az országokban erősödtek meg, amelyek,
mint Amerika is, a válság kérdését többé,
kevésbé erőszakos eszközökkel igyekeztek
megoldani. Legkevésbé azokban az álla-
mokban jutott érvényre a gyógyulási fol-
yamat, amelyek diktatórikus rendszerei
presztizsére való tekintettel a szükséges al-
kalmazkodási folyamatot nem tudják ke-
resztül hajtani, mint Németország, vagy
Olaszország, vagy az aranyblokkhoz tarto-
zó országokban, amelyek lélektani termé-
szeti megfontolásokról az intézkedéseket
nem akarják egyelőre végrehajtani. Ezen
országok és országcsoporthoz fejlődésében
1935 fogja talán eldönteni, vajjon a tempó,
amelyben a nemzetközi gyógyulási folya-
mat a gazdasági konjunkturában végbe-
megy, fokozódni fog-e, vagy pedig a kon-
junkturát ezekben az országokban befolyá-
soló gátlások a válság elhúzódásához fog-
nak vezetni. A gazdasági javulás maga
azonban nemzetközileg megindult és 1934
konjunkturális fejlődésének egyik legfon-
tosabb eredménye, hogy 1935 világgazda-
sági kérdése nem a gyógyulás, hanem a
javulási tempó meggyorsítása lesz.

**Maga
nevetni fog!**

Kacagó revü 25 képben.
Írták: Nöti Károly, Boross Elemér,
Zsolt Béla, Harmath Imre, Békeffi
László, Kóvári Gyula, Görög László,
Kellér Dezső, Nagy Károly, Buday
Dénes, Losonczy Dezső, stb.
Konferál: Békeffi László.
Játsszák: Salamon Béla, Rajna
Alice, Kőkény Iona, Sass Oly,
Leangel Gizi, Gárdonyi, Kóváry,
Kornél Vilmos, Fenyő, Kompóthy,
Ormos, stb.
Chansonokat és slágerszámokat
énekelnek: Nagykovácsi Iona és
Herendi Mancsi
a budapesti

**Terézkörúti
Színpadon**

Vasár- és ünnepnap délutáni elő-
adások. Telefon: 26-5-54.
Kezdeté: este 9 órakor, d. u. 4-kor.

SELECT MOZGO

CLARA BOW

a gyönyörű vöröshajú művésznő legújabb rendkívüli alkotása:

A CSÁBITÁS

PIKÁNS FILM! CSAKIS FELNŐTTEK SZÁMÁRA!

**Nagyszentmiklós élel-halálharca
a gazdasági válság legyűrészére**

Az ismeretlenség homályából előbujt náci-agitátorok megméltelyezik
a lelkeket. „Ha fiatal nem hal meg, ha öreg eleget élt; — a zsidó
viszont fizessen, mert van pénze”

**Zsidó fejek, zsidó típusok, valamint zsidó kultur- és
zenei élet a Bánságban**

Sáncicolaumare-Nagyszentmiklós, decem-
ber 29. (Az Uj Kelet tud.) Nagyszentmik-
lós!... Vállalkozó szellemű, fürge emberek,
— homokbuckákra épült — gyűtmedencé-
je. A bánsági zsiros talaju környékre ter-
peszkedő egyhangúságban különös, szinte
kirívó helyet foglal el. Egyszóval: nem
hordja magán a Bánság jólismert unalmas
jellegzetességét. Sőt: olyan külső látzat-
tempóval kérkedik, hogy az idegennek —
amint bokáig érő sárban „végiglejt” a főce-
cán — önkéntelenül is az az érzése, hogy ide
az ősj terminusz-technikusnak: a gazda-
sági krízisnek hirtelen hirtelen sem jutott el.
Oyan ez a közel 15 ezer lakosú „kisváros”
tehát, mintha tejben és mézben fürödne,
mintha soha semmi oka sem volna bura
eresztenie fejét.

Csak hogy az idevetődő idegen hamar csu-
latkozik első impresszióiban, ha a külső „lát-
zat-tempó” és ugynevezett „nagyélet” „tu-
lisszái” mögé is beletekint. Ebben az esetben
tehát százszázalékosan áll: nem minden
arany, ami fénylik! A főcecán végig az
Aranka hídjáról a nagy sváb templomig pa-
zarizlást, pompás kirekatok kérkednek
ugyan, de ám bent az üzletekben a pultok
mögött és egyáltalában Nagyszentmiklós
lármás külsejű, de csöndes belsejű házaiban
fáradt, gondterhes emberek ropják a mun-
dennapi táncot a betevő falatért — a léleért!

Bevonulnak a náci esztrák
ig évekkel ezelőtt még komoly össz-
hangban állott a külső dekoráció a belső
élettartással. A nagyszentmiklói polgár-
dolgozott és produkt, mintahogy ma is
inaszakadtáig dolgozik és produkt, amiben
azonban most már nem igen van község.
De itt bámulatra méltó igyekezettel a mai
időkről nem igen akarnak tudomást venni.
A tempónak, az élet zajlásának nem szabad
tehát a fagypontra alá süllyednie. Az idő, az
élet lehetőségei változhattak ugyan, de a
jelszó itt, ebben a szűk korlátok közé szori-
tott városkában marad: Előre! Megállás nél-
kül előre!

Tul az általános világproblémákon a
nagyszentmiklói lokális bajokat elsősorban
azok a szociális és ugynevezett faji suriódá-
sok idézték elő, melyek közel három éve
ütötték fel fejüket. Az itt uralkodó harmo-
nikus békét és közös munkaakarást máról-
holnapra különös „proféták” dulták fel. Vá-
ratlanul felbukkantak az ismeretlenség ho-
mályából és hirdetni kezdték a harmadik bi-
rodalomból importált nemzeti szocialista
„igazságokat”. Az első időben fiatal, éretlen
agitátorok szították a lelkeket. Később az-
tán, amikor Németországban — az európai
kultura nagyobb dicsőségére! — a hitleri
ideológia teljes győzelmet aratott, már ugy-
nevezett „komolyabb” és ismertebb nevek
állottak a nagyszentmiklói mozgalom élé-
re is.

Stein ur kétkulacos politikája
Ezek között főszerepet vitt és visz ma is
a kitünő Stein Mathias, az országszerte is-
mert és
zsidó vevőkkel is szoros üzleti összeköt-
tetést fenntartó Prohászka-konzern nagy
szentmiklói fiók malomtelepének igaz-
gatója.

Ez a kitünő „üzletember” szívet-lélekkel
hitlerista ugyan, de a zsidók pénzét most
sem veti meg. Pedig a Prohászka malom-
konzernnek vagy magának Stein urnak már
régen le kellett volna vonnia a konzekven-
ciákat. Az első esetben: a konzernnek, helye-
sebben Stein Mathiasnak illetet volna lemond-
ania a zsidó vevőkről, illetőleg a másik
esetben: ha a konzern sulyt helyez zsidó
ügyfeleire, Stein urnak már régen kellett
 volna tudnia mi a teendője!

Uron mester és a többiek
Stein ur azonban nem áll egymagában.
Mellette serényen tevékenykedik: a nagyre-

ményekre jogosított Jung Hans ügyvédboj-
tár, a pompás Uron mester, aki a borbély
műhelyből egyenesen a fogászati tudó-
mányig lendült. Itt ebben az előkelő at-
moszférában Uron mester természetesen
nem fordul el undorral a zsidó szájaktól:
nagy igyekezettel szokta a hozzá egyébként
igen sűrűn bevetődő zsidó páciensek sémita
fogait huzogatni és plombálni. A diszes
együltest a szomszédos német-szentmiklói
községi jegyző egészíti ki — Hitler nagy ci-
csőségére és a román állam presztizsének
őregbitésére.

A nemzeti szocialista ideológia tehát
Nagyszentmiklósra is hirdette a zsidókkal
való mindennemű közösség megszakítását.
Ez az elgondolás természetesen egyformán
balul ütött ki az ottani sváb és zsidó lakos-
ság számára. A sváb-német ipari és keres-
kedelmi szervezetség lehet ugyan kitünő
helyi viszonylatokban, de tranzitív forgalom
szempontjából Erdély, az egész ország és a
külföld felé sok kívánni valót hagy maga
után. Így tehát a hitleri ideológia lokális
vonatkozásban megérelte a maga szomo-
ri gyümölcsét: átmenetileg megbénult a kis
városban és a környéken az egész kereske-
delmi és ipari élet.

A legszomorubb az egész dologban az,
hogy eben a pesszimista légkörben az állami
hatalom semmit sem tesz a kedélyek csilla-
pítására. Sőt: a zsidóellenes légkör frappáns
bizonyítékul röviddel ezelőtt minden indok-
lás nélkül mentesítették a hatóságok orvosi
funkciója alól a jólismert dr. Hirsch Sán-
dorot is. És itt hiába volt minden felsorakoz-
tatott argumentum, minden tiltakozás: dr.
Hirschnek meg kellett válnia állásától. He-
lyét pedig dr. Romul Dobrinna töltötték be.

Zsidó kultur élet!

A nagyszentmiklói zsidó élet azonban, ha
zökkenővel, ha nehézkésen is, de zajlik. Van-
nak itt szép számban olyan zsidók, akik ko-
moly kulturképzetségükkel értik a módját
annak, hogy az élet árnyasabb oldalait be-
szinesítsék. Itt meg kell említenünk a kitü-
nő és nagy zenei képzettségű dr. Friedmann
Andort, aki valóságos muzsikát a jiddis
és héber dalkulturának. Ez a nagyszerű
zsidó intellektuel a nagyszentmiklói csönd-
ben a legpompásabb jiddis muzsikát kompo-
nálja. Nagyon rövid idő fog eltelni és dr.
Friedmann nevével visszhangzani fog az

**Bécsi állatvédők „sikeres” tevékenysége
a temesvári állatpiacon**

Nem szabad tapogatni és nyomogatni az eladásra szánt állatokat, mert az
embertelenség. A közönség viszont csak úgy akart vásárolni, ha előbb tapogat...

Timisoara-Temesvár, december 29. (Az
Uj Kelet tud.) Bécsből az állatvédők egye-
sület hat tagja érkezett Romániába. Műkö-
désük első stációja Arad volt, ahonnan a
napokban leérkeztek Temesvárra. A hat áll-
atvédő a piacereket látogatta meg, ahol
tevékenységük abban állott, hogy az el-
adásra szánt, tehát eleve halálraítelt álla-
tok bánásmódjáról tartottak nyílt téren
előadásokat. A vevőknek — hatóságai se-
gédlettel — megtiltották, hogy megtapo-
gassák és össze-vissza nyomkodják az áll-
atokat, valószerűleg abból az elgondolás-
ból, hogy így legalább haláluk előtt nem
fogják azokat elkinozni.

A közönség és a kofák haraggal vegyes
derültséggel figyelték az állatvédelemnek
ezt az érdekes módját, melynek az lett az
eredménye, hogy a kofák nagyrésze nem
adta el a majorságot. A közönség ugyanis
ugy szeret baromfit venni, ha előbb zsi-

egész zsidó zenei világ. Dr. Szilárd Endre há-
za viszont az igazi zsidó cionista kultura le-
téményese. Itt, az ideérkező vendég egy-
formán beszélhet jiddisül és héberül is. Eb-
ben a tekintetben a nagyszerű partner ma-
ga dr. Szilárd Endréné.

A kitünő Vida Andor, a cionista együttes-
ben az ugynevezett nagyszentmiklói palesz-
tinai diplomata. Az itteni zsidó életben ko-
moly szerepet játszik még a Bánságban ne-
ves Űrményi-család, az öreg és pompás vi-
tázó fiatal Rosenzweig, továbbá a kitünő dr.
Iricz Margit. A fentiekben kívül a gazdasági
életben komoly eredményre tudnak rámu-
tatni: Plohn Marcel, a nagyszentmiklói bő-
gyár igazgatója, végül: Lórenc János, Nádás
Sándor és a Wittenberg-család. Wiener
Náthán 85 éves figurájában egyformán tisz-
telti lehet az igazi zsidót és Nagyszentmik-
lós egykori lapszerkesztőjét.

Ennek a kisvárosnak természetesen élénk
hitlete is van. Egyszerre neológ és orthodox
hitközség felett rendelkezik. A városka kitü-
nő rabbija: dr. Feldmann Sámuel, a frank-
furti szeminárium növendéke komoly bibliai
kultur munkával is foglalkozik. Nem is
olyan régen „Biblia és Kultura” címen nagy-
sikerű könyvet adott ki. Mellette Teszler La-
jos, a hitközség kántora az igazi melegsívű
zsidó megszemélyesítője. A hitközség élén
viszont Singer Sándor nagykereskedő áll, aki
meleg barátja minden zsidó megmozdulás-
nak. Az orthodox hitközséget Jakab Ferenc
és Fürst Lipót képviseli. Mindketten erdélyi
askenázi zsidó típusok.

Baldog sziget...

Nem volna teljes beszámoló, ha egy kö-
lönös szinte vigjátékba illő nagyszentmiklói
speciálitásról nem emlékeznénk meg. Ar-
ról nevezetesen van szó, hogy aránylagosan
talán középeurópai egyetlen városában nincs
annyi „agglegény”, mint éppen itten. Egyé-
ként nagyszerű és pompás fiatalemberek
ezek a szentmiklói „agglegények”, csak
éppen házasodni nem akarnak. Űrményi
Marci, a cionista ifjúság vezére majdnem öt-
ven nevet sorolt fel, akik már mind „meg-
érettek” családalapításra. Nem is volna
olyan rossz ötlet ezt a távolraeső Nagyszent-
miklóst olyan más városkával közelebbi vo-
natkozásba hozni, ahonnan éppen ötven zsi-
dó leányt lehetne átmenteni erre a baldog
szigetre...

London!... Bagdad!... Nagyszent-
miklós!

Egy kedves nagyszentmiklói epizód cseng
még fülünkbe. Ottültünk a szép, tágas Friss
féle kávéházban. — A társaság sulyos
polémiát folytatott a mai sulyos gazdasági
helyzetéről. Egy fiatal barátunk, — akinek
névét éppen a kedves epizódra való tekintet-
tel nem szerkesztjük ki — a nagy probléma
közepette ragyogó arccal kezdte fejtegetni
a nagyszentmiklói gazdasági válság közeli
megoldásának lehetőségét.

— Önök itt talán nem is tudják — mon-
dotta — hogy rövid időn belül a megvalósu-
lás stádiumába lép a london—bagdadi nagy
út terve.

???

— Ne csodálkozzanak, de Nagyszentmik-
lós léte függ ettől a vonaltól. A terv szer-
int ugyanis ez az ut a magyarországi Apát-
falva érintésével Romániába Nagyszentmik-
lósra keresztül fog vezetni. Ennek gazdasá-
si horderejét ma még fel sem lehet értékel-
ni.

A kis társaság a közlésre nyomban elhal-
gatott. Fiatal, kedves barátunk pedig mélyen
meg volt hatva a szemmel látható sikerből.
Fried Miksa

A
kö-
inté

Nyílt

Minc

Párizs, de
ros helye
menyre fej-
sajto teljes
sággal, amel-
következett.
munkatársai
közölnék
amely szerin-
laha is vol-
messza, a
melnak be a
Le Matin pe-
tollából köz-
lamból Né-
amelyek a sa-
előg nem lá-
járni.

A jelentés
rodalmi kor-
a közvélemé-
amelyek az
Reichswehr-
kapcsán. Mi-
tak el Berlin-
rének palotá-
keztető fesz-
vatalos kom-
dolgot és me-
kedésekre meg-
zására volt a
bizonyos ind-
kezett be”.
A német k-
tározatos terro-
az eseménye
Himmler vez-
hónapokban
fejt ki a titk-
amely néha
csapatokhoz
tud. Az SS
szerűen meg-
előre meg va-
tásokat, de
talanság ész-
lőző jelenség
bizonyítják.
ni már az S-
szüksége a til-
tan tevékeny

A Le Jour
clalista vezér-
sáról. A k-
Hitler?

— Mi sem
— hangzott a
összeköttetés

Amikor egy
Vesztegel a

Eucaresti-
Kelet tud.)
számoltunk
követtség ke-
zoita az ege
Protopopescu
kos autó a
„C. D. 3639
Wichmann k-
rületi rendő-
volt, azonnal
lásához”. Egy
fel a törté-
autóvezetőt.
esélenség ur-
tát és onnan
de már nem
Klücher, a
egy Rosmar

A Reichswehr hivatalos közlönye éles támadást intézett a nemzeti szocialista rezsim ellen

Nyílt konfliktus Blomberg és Göbbels között. Teljes nyugtalanság a Harmadik Birodalomban

Mindent a saarvidéki szavazás utánra halaszt a Führer...

Paris, december 29. A németországi zavaros helyzet elsősorban a francia közeleményre fejtett ki nagy hatást és a francia sajtó teljes részletességgel foglalkozik a válsággal, amely a hitleri Németországban bekövetkezett. A nagy párizsi lapok kiküldött munkatársai rendkívül érdekes jelentéseket közölnek lapjaikkal a német helyzetéről, amely szerintük katasztrófásabb, mint valaha is volt. A Figaróban Wladimir D. Ormesson, a Le Journalban George Bitun számolnak be a németországi eseményekről, a Le Matin pedig állandó berlini levelezőjének tollából közli azokat a drámai eseményeket, amelyek Németországban lejátszódnak és amelyek a saarvidéki népszámlálás után még előre nem látható következményekkel fognak járni.

„Lopási kísérlet és várható incidens“

A jelentésekből megállapítható, hogy a birodalmi kormány mindenáron leplezni akarja a közvélemény előtt azokat az eseményeket, amelyek az elmúlt pénteken történtek a Reichswehr és a Hitler közötti tárgyalások kapcsán. Mindenütt kettőzött órségek vonultak el Berlin utcáin, a Reichswehr miniszterének palotája előtt forradalmi idők emlékeztető feszültség állomásozott. Utólag a hivatalos kommunikáció felelősen érintették a dolgot és megállapították, hogy az óvintézkedésekre egy „lopási kísérlet megakadályozására volt szükség“ és mert „várható volt bizonyos incidens, ami azonban nem következett be“.

A német közvélemény természetesen az irtozásos terror és cenzúra miatt mit sem tud az eseményekről. Arról sem tud, hogy a Himmler vezelte alatt álló SS-ben az utóbbi hónapokban egyre nagyobb tevékenységet fejt ki a titkos nemzeti szocialista rendőrség, amely néha olyan rendeleteket juttat el a csapatokhoz, amelyekről maga Himmler sem tud. Az SS, ez a 300.000 főből álló, nagyszabású megszervezett katonai alakulat egyelőre még vak fegyvellemmel követi az utasításokat, de tisztikarában egyre több nyugtalanság észlelhető a folytonosan megismétlődő jelenségekkel kapcsolatban, amelyek azt bizonyítják, hogy Hitler kezd bizalmatlankodni már az SS-sel szemben is és ezért van szükség a titkos rendőrségnek erre a tulotlan tevékeny működésére.

Senki sem tudja, hogy mit akar a Führer!

A Le Journal tudósítója egy nemzeti szocialista vezért kérdezett meg a dolgok állásáról. A kérdés az volt, hogy mit akar Hitler?

— Mi sem tudjuk, hogy a Führer mit akar — hangzott a válasz. — Senki sem lehet vele összeköttetésben. Fal emelkedett közöttünk

és közötté. Brücker, Gobeis és Ribben-toppin kívül senki sem érintkezik vele. Csak ők tudják, hogy a Führer mit gondol, pedig ő változatlanul nagyon népszerű a tömegek előtt.

Egy másik, a német politikában vezető szerepet vivő egyén a következőket mondotta:

— Ki tudja, hogy mi történik? De hogy kit tartóztatnak le és mit purifikálnak, azt nem tudom.

A nyugtalanságot, amely előtti a német közéletet, nagy mértékben fokozza az SA-csoportok helyzete. Az SA, amióta legfelsőbb vezérét, Röhmöt, az emlékezetes június 30-i mézárúrnál megölték, megtizedelve és szervezetlenül az elégtelenség és nyugtalankodók nagy hadserege lett. Himmler SS-főnöknek sorsáról pedig csak a saarvidéki népszavazás után fognak dönteni.

A népszavazás, mint csalétek

A népszavazás! Ez az a csalétek, amelyet odadobtak a német tömegeknek. Január 13 fog megoldani mindent. A kormánylapok szívesen és lendületesen igyekeznek feltámi a saarvidéki németiség boldog örömeit, amelylyel a népszavazást várja, hogy az anyaországához visszatérhessen. Nagyon sok német azonban nagy nyugtalansággal várja a saarvidéki népszavazást, mert újabb purifikálásra van kilátás, ismeretlen okokból és ismeretlen személyekkel kapcsolatban.

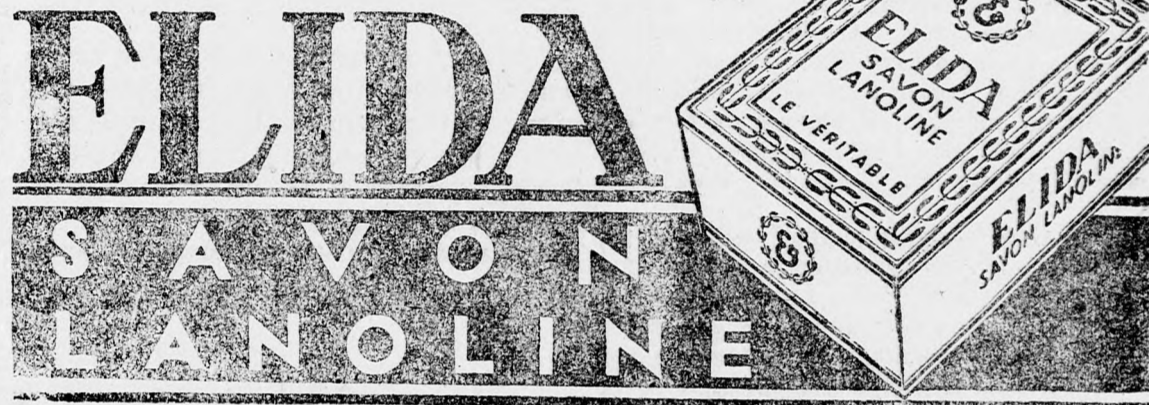
Nyílt konfliktusban a Reichswehr

A Reichswehr és a hitlerizmus közötti konfliktus egyre jobban kidomborodik. Blomberg és környezete nem is titkolja elégtelenségét a hitlerista rezsim ellen. A Reichswehr fokozatosan halad előre a pozíciók felé és hovatovább a nemzeti szocializmuson győzedelmeskedik a nacionalizmus, a szocializmus mindelegetése nélkül. A „pederszák elleni küzdelem“ a nemzeti szocializmus radikális szárnya ellen irányul. Es rendkívül jellemző tünet, hogy Blombergék már nem riadnak vissza a hitleri rendeletek kijáratától sem. A Reichswehr közlönye a napokban a cenzúra megkerülésével jelent meg és a legélesebb kritikával ostromozta a nemzeti szocialista rezsimet. A cikk szerint a rendszer kiüli a német népből a kezdeményezés érzését, valósággal automatává alakítja át a tömegeket és gyáva, minden visszaélésre alkalmas generációt nevel.

A támadásra Göbbels azzal felelt, hogy elrendelte a lap elközbizását. Ez azonban lehetetlen volt, mert a lap sokezer példányban keringett már a nép között. Ez a már leplezetlenül nyílt konfliktus nagy feltűnést keltett politikai körökben és a saarvidéki népszámlálás utáni napokban súlyos kimeneteli változásokra számítanak a Harmadik Birodalomban.

csakis finom szappant, mint az ELIDA LANOLIN, amely a bőrápolás elismerten legjobb eszközét, a lanolint tartalmazza. Finom habja lanolin védő réteggel vonja be a bőrt és így megvédi a zord időjárás kellemetlenségeitől

halálra a minisztériumi főtisztviselőt. Wichmann nyilatkozataiban és igazolványaiban a követségi attasé címet használja, holott az ABC szerint csak kereskedelmi attasé és ilyenformán nem tagja a diplomáciai karnak. A lap éppen ezért szükségesnek látja, hogy ez a kérdés rövidesen tisztázódjék. De feltehető, hogy csakugyan tagja volna a diplomáciai karnak, mindenképpen különös, hogy egy diplomata meggyilkolhat az uccán egy jobbszorsra érdemes román tisztviselőt anélkül, hogy a hajszála meggörbülne.

Egy másik követ esete

Az ABC felelősi ezzel kapcsolatban egy külföldi állam meghatalmazott miniszterének esetét. Az öregnek időnként kiskorú bukaresti lányok miatt meggyűllt a baja. Egyik közülük egy este a villamos elé dobta magát. Az utolsó pillanatban sikerült megmenteni. Az öregedő és igen befolyásos követet meg-invitalták a rendőrségre és kihallgatták. Még jónéhányszor megtette az utat a bukaresti kveszturára, amelynek — diplomáciai karrierje vége táján igen rendes kiléte lett. Ez a külföldi követ nem bujt tényleges diplomata minősége mögé, hogy elháríthassa magát a felelősségtől.

Azon az estén, midőn a szerencsétlenség történt, dr. Wichmann autójával a Marghiloman felől jövet a Bratianu bulvárdon hajtott. A bulvárd és a Str. Regala keresztező-

désénél — mondotta a vallomásaiban az attasé ur — előírászerűen túllépett és lassított. Ebben a pillanatban, bár senki sem volt előtte, észrevett egy embert, aki a gép jobbszárnya felé szaladt. Nem volt már ideje fékezni és a futó embert a gép földre terítette. Mászóval a szegény Protopopescu mindenáron neki akart menni a Wichmann ur kocsijának, sőt futott az autó után és addig nem hagyta magát, amíg a gép jobbszárnya fel nem fordította. Wichmann, amint látszik, egészen különös diplomáciával magyarázta el a rendőrségnek a szerencsétlenség történetét. Hasonló diplomáciával járt el egyébként is az attasé ur. Már az első kihallgatásra magával vitte a német követségi hivatalnokát, aki jól tud románul, szemben vele, aki egyáltalán nem tud. Rosmarin Marcellt mint egyszerű tácut vitte magával, egy jóindulatu nézőt, akit felhívított a mód, ahogyan Protopopescu nekiment Wichmann kocsijának, nyilván azzal az intencióval, hogy feldöntse.

Az ügy aktái a bukaresti rendőrség közlekedésügyi osztálya előtt fekszenek. Arghir Komiszár beidézte a mentőtanut: Rosmarin Marcellt, azonban ez nincs Bukarestben. A dolog egyelőre ebben a stádiumban van. Wichmann ur szabadlábban jár-kél autójával és Protopopescu Vasile minisztériumi főtisztviselőt özvegye és gyermekei már hetek óta gyászolják.

Szabad-e gyilkolni a diplomatáknak?

Amikor egy minisztériumi főtisztviselőt a német követség attaséja gázol el. Vesztegel a vizsgálat a halálosvégű bukaresti autószerencsétlenség ügyében

Bucuresti-Bukarest, december 29. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számunkban beszámoltunk arról, hogy a bukaresti német követség kereskedelmi attaséja halálra gázolta az egészségügyi minisztérium Vasile Protopopescu nevű főtisztviselőjét. A gyilkos autó a diplomáciai kar jelzését viselte: „C. D. 3639“ s a kormányánál dr. Krause Wichmann követségi attasé ült. Az első kerületi rendőrségen, amely az ügyben illetékes volt, azonnal hozzáláttak az ügy „kivizsgálásához“. Egy alkomszár jegyzőkönyvet vett fel a történetekről és kihallgatta a bűnös autóvezetőt. A követségi attasé ur a szerencsétlenség után kórházba szállította áldozatát és onnan a kerületi rendőrségre hajtott, de már nem egyedül. Kíséretében volt Adolf Klücher, a német követség hivatalnoka és egy Rosmarin Marcell nevezetű biztosítási

akvizitőr, akinek a tanu szerepét kellett betöltenie.

Követségi vagy kereskedelmi attasé?

Kihallgatása alkalmával dr. Krause Wichmann ur kijelentette, hogy ő követségi attasé, tehát a diplomáciai kar tagja, akit ilyenformán a diplomaták immunitása véd. A rendőrség kénytelen volt interveniálni a bukaresti német követnél, amíg végül Wichmann szives volt megjelenni a rendőrség közlekedésügyi osztályánál és számot adni arról, hogy milyen körülmények között gázolta

A világ legnagyobb filmje:

Uj technikával

a vegytisztítás Cizinknél nem drágább, csak jobb, mint bárhol.

Trockijt akarták Szovjet-Oroszország diktátorává kikiáltani

Amerika finanszírozta a földalatti mozgalmat

Riga, december 29. Moszkvából érkező jelentések szerint a Kirov-gyilkosság ügyében nyomozó bizottság megállapította, hogy egy külföldi hatalom moszkvai nagykövete összeköttetésben állott az összeesküvőkkel és Nikolajevnek ötezer rubelt fizetett ki legutóbb, különböző információkért. A követ összeköttetésben állott Trockival, aki a kö-

vetség után jutatta el közleményeit és utasításait az összeesküvő csoport leningrádi központjához. Ez a külföldi követség beavatott helyről származó értesülések szerint az amerikai követség volt. Amennyiben az állampolgári sikerült volna, úgy Trockit Oroszország diktátorává kiáltották volna ki az összeesküvők.

ESZKIMÓ

Nemokára Clujon is bemutatásra kerül.

SPORT

Ma délután Athénben:

Románia—Bulgária

Cluj-Kolozsvár, december 29. (Az Új Kelet tud.) A „speciális szempontok” alapján összeállított román válogatott Balkán Kupa szereplésétől — mint azt már megírtuk — nem sokat vártunk. A kisebbségi származásuk miatt mellőzött, legjobb játékosokat nélkülöző román válogatott első mérkőzése azonban a válogatás eme formájának csődjét bizonyítja.

Nem elszigetelt megállapítás ez. A Labdarugószövetség Athénben levő tagjai is megjegyzték erről, aminek legjobb bizonyítéka az, hogy táviratilag intézkedés történt, miszerint Moravetz és Vogl haladéktalanul utazzanak a román válogatott csapat kiegészítésére Athénbe (Ha ugyan ebbe a rendező Görögország beleegyezik!). De nemcsak ez az intézkedés igazolja azt a fejtelenséget, amely a válogatott csapat Balkán Kupa szereplését kíséri. Itt van mindennek az oka: a mai Románia—Bulgária mérkőzés. A román csapat összeállítása körül ismét a legteljesebb bizonytalanság uralkodik. A görögök elleni meccsen Burda, Chiroiu, Robe, David és Petea Valcov szereplése azt igazolta, hogy beállításuk helytelen volt, lévén a román csapat leggyengébb emberei. Erre megindult a folytatás. De kit állítsanak be a csődtől mondott emberek helyére? A válogatott keret Athénben levő tagjainak száma ugyan eléri a huszat, de a játékosok formái és képességei bizonytalanok, kondíciójuk hiányos és így a jelen pillanatban nem tudni, milyen összeállításban játszik ma Románia Bulgária ellen.

Nem kívánunk ezuttal kritikát gyakorolni a román válogatott összeállítására és athéni szereplésére. A küzdelem befejezése után azonban mindezekre részletesen visszatérünk.

Athéni jelentés szerint a mai Románia—Bulgária meccsen a román válogatott a következő összeállításban játszik: Creteanu, Sucitulescu—Albu, Demetrovici—Juhász—David, Bindea—Kovács—Ciolac—Bodola—Dobay. A mérkőzést Aprogheros görög bíró vezeti.

Ezen mérkőzésen kívül még két meccs van hátra: Bulgária—Görögország és Románia—Jugoszlávia. Mindkettő kedden kerül eldöntésre.

Átszervezés alatt a NAC

Nagyváradról jelentik: A NAC ideai bajnoki szereplése sok fejtörést okozott a csapat vezetőségének. Bebizonyosodott ugyanis, hogy a csapat radikális átszervezésre szorul. Erre való tekintettel a vezetőség a következőket határozta el: A csapat ezidén nem megy turára és a téli időt pihenéssel tölti el. A csapat trénerre a tavasztól kezdve Glanczmann lesz, aki egyúttal az intézői teendőket is ellátja. A csapat tavaszi felállítását illetően Kovács visszakérül jobbszélre, helyét Moskó foglalja el. Jobbhalf Glanczmann lesz, míg Krausz a jobbösszekötő posztján fog játszani. Ezenkívül a csapat tárgyalásokat folytat két nagynevű csatárjátékoskal, akik ugyancsak a csatársorban kapnak helyet.

Aradon új profiegyüttes alakítása irányában folynak tárgyalások. Hir szerint az új proficsapat játékosainak zömét az AMTE kilépő futballistái fogják adni.

Argentína ezidei bajnokságát a Boca Junior együttese nyerte, amely a döntőben 2:0 (0:0) arányban győzött az eddigi bajnok San Lorenzo ellen. A döntő meccsen 50.000 néző volt jelen.

A Wizo héber-angol filléres esti tanfolyamot rendez képesített középiskolai tanárok vezetése mellett. Jelentkezni a Zsidó Nemzeti Szövetség irodájában (Str. Saguña 7) 11—1 között.

Orvosok, mérnökök!

Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagenától Cluj.

Olcsó, tartós

blondel és léckeretek. Gyönyörű festmények potom áron.

„PAX” Cluj, Calea Victoriei 6.

KÖZGAZDASÁG

Egységes ipartörvény-tervezetnek a parlament elé terjesztését határozta el az országos munkakamarái értekezlet

Átszervezik a tanoncoktatást és magasabb műveltséget adnak az ipari munkásságnak. Tizenegy kerületi szakkamara lesz az országban

Bucuresti-Bukarest, december 29. (Az Új Kelet tud.) Az ország összes munkakamaráinak interimár bizottságai Román Valer munkaügyi miniszter elnökletével értekezletet tartottak Bukarestben. Az értekezlet tárgyat különböző munkaügyi törvények kérdése képezte.

Roman Valer megnyitó beszédében rámutatott az ipari tanoncokképzés fejlesztésének fontosságára és annak a szükségességre, hogy teljesen új tantervek összeállítására van szükség, hogy a jövő ipari munkás generáció sokkal kulturáltabb és műveltebb legyen a jelenleginél.

— A tanonciskolákat nemcsak, hogy minden áron fenntartjuk — mondotta a munkaügyi miniszter — hanem minden irányban igyekeznünk kell fejleszteni is őket.

Elmondta ezután Roman Valer azt is, hogy a különböző országrezszekben még mindig a régi ipartörvények vannak életben, tehát jelenleg, a román impérium fennállásának 17-ik évében, minden tartományban más-más ipartörvény van.

— Evekkel ezelőtt megkezdődött az új

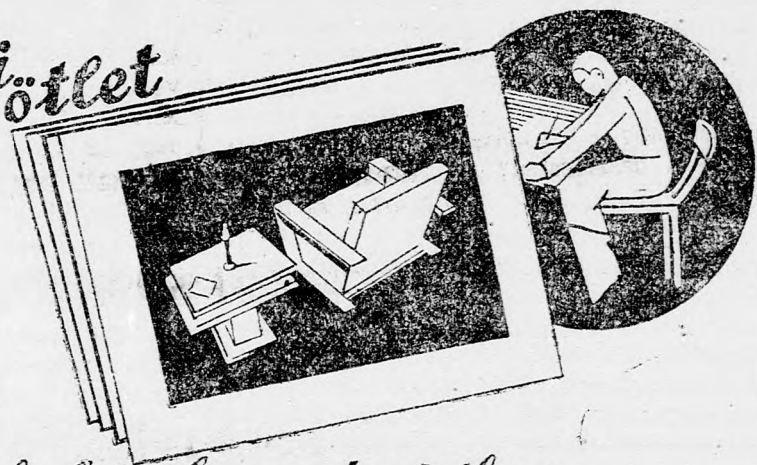
ipartörvény megalakítása érdekében folyó munka, amely eddig még nem tudott sikeres befejezéshez jutni. A liberális kormány a munkakamarákkal karöltve oktetlenül be kell fejeznie ennek a törvénynek a munkálatait, miután a jelenlegi törvények széttagolják az ország iparának működését, a változott gazdasági viszonyok azonban megkövetelik az egységes, az ipar és a munkásság új követelményeinek megfelelő ipartörvényt.

A munkakamarái értekezleten beszámoltak arról is, hogy a kormány a szakkamarák egységesítését készíti elő, hogy ezáltal csökkentse az adminisztrációs költségeket. Az új ipari törvény a mai gazdasági adottságokat figyelembe véve reális alapon készült.

Tizenegy kerületi szakkamara megszervezését tervezik, amelyeknek minden vármegye székhelyén fiókjuk lesznek.

Az értekezleten foglalkoztak még a munkanélküliség problémájával is és megfelelő segélyezési és közmunka előkészítési javaslatokat fogadtak el.

1000 művészeti ötlet

kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Onnek az igazi otthonot, amire mindig vágyott

SZÉKELYÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.,
TÁRGY-MUREŞ-BRAŞOV-BUCUREŞTI.

EXPORT-IMPORT

A pénzügyminisztérium körlevelet küldött az összes vámhatóságoknak, amelyben értesíti ezeket, hogy a Portugáliával 1930. december ötödikén létrejött kereskedelmi szerződést november harmincadiktól kezdve a portugál kormány felmondta. Miután ezt a kereskedelmi szerződést egyik kormány sem akarta többé érvényben tartani, a további utasításokig minden portugál eredetű árunak Romániába való behozatala esetén az általános tarifa alkalmazandó. — A Románia és Jugoszlávia között létrejött ideiglenes kereskedelmi szerződés, amelyet az új export-import rendszer életbeléptetése után hoztak létre, 1935. július elsejéig meghosszabbították. A jövő év folyamán megindulnak a tárgyalások az új szerződés létrehozatala érdekében. — A kereskedelmi minisztérium sorozatos megbeszéléseket folytatott a különböző exportszervezetekkel. Megállapítás nyert, hogy az ország kivitele minden irányban visszaesésben van és komoly export mennyiségek egyedül Németország felé irányulnak. A kukoricaexport az utóbbi napok folyamán teljesen stagnált. — Mint ismeretes Csehszlovákiával megegyezést hozott létre Manolescu-Strunga kereskedelem és ipariügyi miniszter prágai tartózkodása idején 10 ezer vagon buza eladására. Ezt a buzamenyiséget a kormány még nem szállította le Csehszlovákiának annak ellenére, hogy a buzamenyiség a gabona kormánybiztosság kezében van. — Berlini jelentés szerint a

belga-német széntárgyalások megegyezéssel értek véget. A szállításokra vonatkozó konvenciókat kötnie a két állammal, jelentésként Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter jelenleg a Semmeringen tartózkodik. A miniszter megbeszéléseket folytatott az osztrák és magyar kereskedelmi miniszterekkel új kereskedelmi szerződések megkötése végett. Reméli, hogy rövidesen sikerül új konvenciókat kötnie a két állammal jelentékenyen felemelve Románia kiviteli kvótáját. — Románia októberben 5496 darab (szeptemberben 4139) szarvasmarhát, 9463 darab (7995) sertést, 138 darab (133) lovat, 16419 darab (8007) juhot, 6600 kg. friss húst és 114.955 (98.298) kg. bacont szállított külföldre. A kivitt mennyiségből Ausztria 838 darab szarvasmarhát (660), 3481 (3495) darab sertést és 138 (133) darab lovat veit át. Megjavit Románia számára a csehszlovák piac két hónap óta. Októberben Csehszlovákiába 5983 darab sertést vittek ki, holott a havi kontingens csak 4700 darab. A cseh piac csak a legsúlyosabb sertés iránt érdeklődik. Csehszlovákia novemberi sertéskivitelében Románia áll az első helyen, megelőzve a 3664 darabot szállító Jugoszláviát és a 2368 darabot szállító Magyarországot is. Erősen megnövekedett Palesztina felé novemberben a szarvasmarhákivitel, ahová 887 darabot küldtek ki. A román-görög kereskedelmi szerződés megkötésével ismét megindult a görögországi export is, ahová a szeptemberi 557 darab szarvasmarhával szemben októberben 1803 darabot, juhot pedig 14.044 (7078) darabot exportáltak.

Szezon utáni olcsó áron vásárolhat most a

WEISZ FIVÉREK

szőrmeszállóban (Gölya-palota)
legmodernebb szőrméjónásokokat.

Próbaképpen kivitték Szíriába 1600 darab juhot, Maltába pedig 143 darab szarvasmarhát. Lengyelországba továbbnyitási célokra kísérletképpen 775 darab juhot küldtek. Németországba mindössze 165 darab szarvasmarhát tudtak kivinni, míg Olaszország kihasználta az egész 1500 darabos szarvasmarhakontingens (ökör) és még kontingensen felül 160 darabot vittek ki Fiuméba is. Angliába 114.955 kg. bacon ment ki, ami 2326 darab sertésnek felel meg, holott az egész kontingens mindössze csak 1600 darab. A juhexport olyan lendületet vett, aminőre a román külkereskedelem történetében még nem volt példa. — A Nemzeti Bank intervenciójára a bankok elhatározták, hogy január elsejétől megkezdik az A) és B) kiviteli úrlapok kiosztását.

A BELFÖLDI PIAC HIREI

A bukaresti egyiptomi konzulátus értesítése szerint az alábbi árlejtések lesznek Egyiptomban: 1. Gyapot és kötszerekre a közegészségügyi hivatal részére legkésőbb 1935 február 18-ig. 2. Különböző orvosi olajokra ugyancsak a fenti hivatal részére legkésőbb 1935 február 2-ig. 3. Fertőtlenítőszerre szintén a fenti hivatal részére legkésőbb 1935 február 2-ig. Az árlejtési feltételek a fenti konzulátusnál 42 lej ellenében beszerezhetők.

Megjelent a Tribuna Financiară negyedik száma. Bukarestből jelentik: A Tribuna Financiară című folyóirat negyedik száma megjelent. A lapban Virgil Madgearu, C. Mirocea, G. Nanu, M. Vulcanescu, Paul Sterian, Leon Pavel, Alexandru Georgiu és mások irtak cikkeket, valamint közli a Tribuna Financiară a pénzügyminisztérium hivatalos körrendeletét is. A lap igazgatója C. Pandele, a pénzügyminisztérium tanulmányi osztályának vezetője.

Hamisíthatatlan ezerelejeseket ad ki a Banca Nationala. Bukarestből jelentik: A Jegybank címére félvagon különleges papír érkezett, amelyet új típusú ezerelejesek kibocsátására fognak felhasználni. A papírt igen nehezen lehet hamisítani.

Irógép és töltőtollak

javítását szakszerűen végezzük. Sokszorosításokat izléses kivitelben készítünk.

FEHÉR

Írógép és töltőtoll vállalat Str. Reg. Maria 2.
Telefon: 11-09.

Sok ezer nevelő arc hirdeti a

Nápolyi kaland

döntő sikerét a ragyogó zenét a remek együttest. Minden este a Fővárosi Operettszínházban BUDAPESTEN.

Ismét átszervezték a kolozsvári...

Bucuresti-Bukarest, december 29. (Az Új Kelet tud.) A szerint, nem kolozsvári de szervezett mo tartja a Jama celi sajtó és s niszterelnök és Jamandi l. Jatkozata után kulisszák mög kormányellenes belpolitikai h időn belül sz...

Az Új Kelet tud.

Tatarescu B. dében állást f ben és ugyan lis kormány n káját. A minis erdélyi város nem vesztette kijelentés, am szédében kate elégti ki az U várja. — írja. aők közölje eg tessel sujtotta gedte magána ugy beszéljen, miniszterelnök nak a kormá logikátlannak kibuvási kísé való mert ne választelirai v uevében kijele és beszarabiai lyi városok so lyik a kormá ten a nagy n tür el kétféle ciót kellett v szemben és m tagadni a szo ben, nem a s tetés vélemény tározta el mag közvélemény k ta, hogy enne nek az egész széd nem volt Stelian Popescu az antirevizion Kolozsváron n vezetettve és a bukástól való gitették ki a sik munkatárs Inculetről v ról, akinek m gal való lelki meg harcolni kergetik a k ben nincs hel és kényszerítő

Az Universt nüség szerint aki egyébként gesebb tagja a a zsidó kérdés igen emelked selni, valószinű ból egy elejtet tülűtött légt következménye szédének elmo Jamandi — dült egészsegi dekében.

Nebéz tenie Távollétében rális párt vez

Olcsó írógép Bemutatás FIN írógép szá Maria 9.

Dinu Bratianu utolsó hivei is kiválnak a Tatarescu-kormányból

Ismét átszervezés előtt a liberális kormány. Az Unversul nincs megelégedve Tatarescu kolozsvári beszédével és lamandi távozását követeli. Politikai körökben valószínűnek tartják lamandi bukását

Mit főznek ismét a sátán üstjében

Bucuresti-Bukarest, december 29. (Az Uj Kelet tud.) A belpolitikai helyzet, a jelek szerint, nem tisztázódott teljesen a kormány kolozsvári demonstrációjával. Egy jól megszervezett mozgalom továbbra is előtérben tartja a Jamandi kérdést, amelyet a jobboldali sajtó és szervezetek nem hajlandók a miniszterelnök kihangsúlyozottan nacionalista és Jamandi kijelentéseit meghazudtoló nyilatkozata után sem lezárták tekinteni. A kulisszák mögött változatlanul szövődnek a kormányellenes intrika szálai, amelyek a belpolitikai helyzet tisztázását fogják rövid időn belül szükségessé tenni.

Az Unversulnak nem elég Tatarescu kolozsvári beszéde

Tatarescu miniszterelnök kolozsvári beszédében állást foglalt a revizionizmussal szemben és ugyanakkor kihangsúlyozta a liberális kormány nacionalista felfogását és politikáját. A miniszterelnök leszögezte, hogy az erdélyi városok megalapításuktól mindmáig nem vesztették el román jellegüket. Ez a kijelentés, amely Jamandi választási beszédében kategorikus meghazudtolása, nem elégteli ki az Unversult. „A közvélemény azt várja, — írja a lap, — hogy a miniszterelnök közölje egész egyszerűen: milyen büntetéssel sújtotta azt a felelőtlen, aki megengedte magának, hogy a kormány nevében úgy beszéljen, ahogyan Jamandi beszélt. A miniszterelnök nacionalista beszéde Jamandinak a kormányból való kiűzése nélkül logikátlanok tűnik, a felelősség alól való kibúvási kísérletnek, amely azonban hiábavaló, mert nem fog sikerülni. Jamandi a választási vita során az egész kormány nevében kijelentette: „az erdélyi, bukoviánai és beszarábiai, de különösképpen az erdélyi városok sohasem voltak a mieink.” Melyik a kormány tényleges álláspontja ebben a nagy nemzeti kérdésben, amely reméljük el kétféle véleményt? Tényleges szankciót kellett volna alkalmazni Jamandival szemben és mindenesetre formailag is megtagadni a szolidaritást kijelentéseivel szemben, nem a sorok közé bujtatni egy ellentétes véleményt. Tatarescu csak akkor határozta el magát a kolozsvári utazásra és a közvélemény lecsillapítására, midőn azt látta, hogy ennek hullámai elborítan készülnek az egész kormányt. A kolozsvári beszéd nem volt egyéb, mint késői másolata Stelian Popescu szavainak, amelyeket, mint az antirevizionista liga elnöke, ugyanezen Kolozsváron mondott el román érzelmeitől vezettetve és nem politikai számításból, a bukástól való félelmében. Megkevesbé elégtették ki a közvéleményt Tatarescu másik munkatársának üres és száraz szavai. Inculetzról van szó a parádé nacionalistáról, akinek még szüksége van a románsággal való lelki összeforrásra. Nem szűnik meg harcolni addig, amíg az árulót ki nem kergetik a kormányból. A nemzeti kérdésben nincs helye képmutató magatartásnak és kényszerítő hazafiasságnak.

Az Unversul kivánsága minden valószínűség szerint teljesülni fog. Jamandinak, aki egyébként a kormány egyik legtehetségesebb tagja és a kisebbségi kérdésben, sőt a zsidó kérdésben is mindig volt bátor és igazán emelkedett szellemű álláspontot képviselni, valószínűleg távoznia kell a kormányból egy elejtett kijelentésért, amely a mai világhírűt létkörben nem igen marachattott következmények nélkül. Néhány nappal beszédének elmondása után külföldre utazott Jamandi — „felejteni” — azaz „megrendült egészségi állapotának helyreállítása érdekében.”

Nehéz Tatarescunak Jamandit eljente

Távollétében a kormány tagjai és a liberális párt vezetői között megbeszélés tárgyát képezte Jamandi ügye. Tatarescu nem szívesen válik meg Jamanditól, aki komoly szolgálatokat tett a liberális kormányban s aki a párt jasi szervezetének élén, a legvalóságosabb időben mentette meg a pártkereskedet George Bratianu disszidenciájával szemben. Jamandi mögött áll a liberális ifjuság egy tekintélyes része és Tatarescunak belső pártzempontból is szüksége van erre a frakcióna, a Dinu Bratianuval szemben folytatott harcában. A H-csoport vezetői az elmúlt napokban hosszas megbeszéléseket folytattak Tatarescunak, akinek tudomására hozták, hogy nem hajlandók Jamandi lemondatásához hozzájárulni. A beszéd viszont, amelyet Tatarescu Kolozsváron elmondott, kétségtelenül Jamandi nyit meghazudtolását jelentette. A történetek után politikai körökben arról beszéltek, hogy Jamandi haladéktalanul betervezi lemondását. Egyes kormánykörökben azonban még mindig remélik, hogy valamelyes kompromisszum lehetséges a kérdésben, amelyet

le fognak zárni anélkül, hogy Jamandi távozása szükségessé válna.

A sátán üstje

Kolozsvári beszédében Tatarescu említett tesz bizonyos erők, amelyek a kulisszák mögött a kormány ellen dolgoznak. A Dimineata néhány nappal ezelőtt utalt erre a kérdésre és rámutatott arra, hogy egyes ellenzéki körök ismét kavargatják a sátán üstjét. A cenzura törölte azokat a passzusokat, amelyek az ügy részleteiről adtak felvilágosítást. „Az a tény — írja a Dimineata — hogy a miniszterelnök egy annyira ünnepléses jellegű megnyilatkozás keretében is szükségesnek tartotta a kormány megbuktatására irányuló intrikákról beszélni, arra mutat, hogy az ügy fölöttébb komoly. Egyes ellenzéki körök több mint egy hónap óta készülődnek arra, hogy hatalomra kerüljenek. Más alkalommal Tatarescu bizakodóan emlékezett meg kormányzásának kilátásairól. Kolozsváron valamivel tartózkodóbb volt és arról beszélt, hogy le fogja győzni az utjá-

Miről tárgyalt Tatarescu másfélórán keresztül Vaída Sándorral?

Cluj-Kolozsvár, december 29. Tatarescu miniszterelnök kolozsvári látogatásának legfőbb vitatott mozzanata a Vaída Sándornál tett látogatása volt, amely állítólag másfél óráig tartott. Munkatársunknak alkalma volt ma beszélgetni Vaída volt miniszterelnökkel, akit megkérdeztünk hogy mi célja volt Tatarescu nála tett látogatásának.

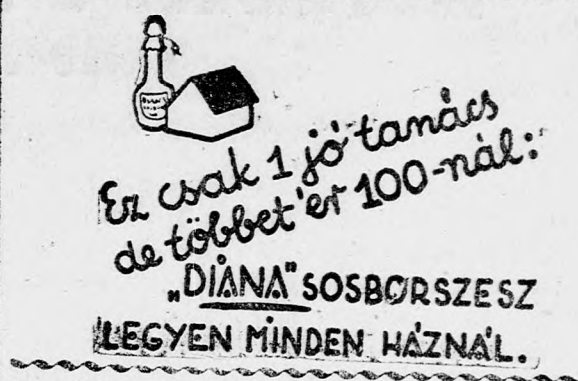
— Tisztára udvariassági látogatás volt — mondotta Vaída.

— Tehát másfélórán keresztül, csak a konvencionális udvariassági keretek között mozgott a beszélgetés? — feszegettük.

— Nem tudom, hogy másfél óráig tartott-e

a látogatás. En nem néztem az órát. Dehát a dolog úgy áll, hogy civilizált emberek között szokás, hogy egymást meglátogassák. Ha Bukarestbe megyek, én is le szoktam adni nála névjegyemet. Egyébként is, nem az első alkalom, hogy Tatarescu Kolozsváron meglátogat.

— Az egyszerű udvariassági látogatásokat nem szokta nyilvántartani a sajtó — válaszoltuk. De az mégsem mindennapos jelenség, ha a liberális kormány elnöke a legnagyobb ellenzéki párt egyik fontosabb vezetőjénél tesz látogatást.

ban álló nehézségeket, „ha az uralkodó és a párt bizalmát fogja bírni”.

A lapok úgy tudják, hogy Tatarescu igyekszik az uralkodó bizalmának újabb, nyilvános megerősítését megszerezni, hogy a kellő tekintéllyel folytathassa működését. Két alkalom is adódik erre. Az egyik a kormány átszervezése, a másik pedig az uralkodó újr-évi üdvözlése. Tatarescu már több mint egy hónappal ezelőtt megkísérelte kormányának újjászervezését, amely a közte és Dinu Bratianu között újlag kifeleződött helyzetet lesz hivatva visszatükrözni. Arról van szó, hogy néhány Dinu párti miniszter kiválik s helyüket fiatalabb elemekkel töltené be a miniszterelnök. Az ünnepek után ez a kérdés napirendre kerül, mert a miniszterelnök szeretné sürgösen és radikálisan megoldani. Másrésztől reméli Tatarescu, hogy a kormány újévi üdvözlésének tolmácsolása alkalmából adandó válaszában az uralkodó meg fogja erősíteni a kormánnyal szembeni bizalmát. A helyzet mindenesetre tisztázódni fog január 21-ig, tehát a parlament megnyitásának napjáig.

— Szó sincs róla — hangzott a válasz. Apponyi és Tisza István is meglátogattak egymást és nem csináltak káoszt belőle.

— Egyszóval politikáról nem esett szó?

— Nem eshetett, mert akkor azt kellett volna válaszolnom, hogy személy szerint szívesen látom, de politikai ügyekben szíveskedjek a pártom elnökéhez fordulni.

A beszélgetés itt megszakadt. A belpolitikai élet további alakulása minden bizonynyal meg fogja világítani, hogy az udvariasságon túl mi is vitte a miniszterelnököt Vaída Sándor kolozsvári lakásába.

CAPITOL
premier-mozgó

„WORONZEFF HERCEG”

Kolosszális rendezésű, pazar kiállítású világfilm, melynek cselekménye Párizs, Mote-Carlo és a csodálatos szép Riviérán játszódik le. Főszereplők: ALBRECHT SCHOENHALS, ERIGITE HELM, HANSI KNOTECK.

Vasárnapot!
Szenzációs újévi premier-műsor!

Hajójáratokkal és kompokkal kezdik meg az összeköttetés felvételét a Szovjettel

Még a vasutak üzembehelyezése előtt felveszik a kapcsolatokat

Bucuresti-Bukarest, december 29. (Az Uj Kelet tud.) Miután a szovjettel való vonatösszeköttetésnek csak a jövő évben válik lehetősége, amikor a Dnyeszter hidjait felépítik, hivatalos körökben foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a hidak átépítése előtt, hajójáratokkal, vagy kompok beállításával kezdjék meg a két ország közötti forgalmat. Erre a célra a Tighina melletti Varnita kikötőt szemelték ki, amely a cári időkben Tirastopollal hajóforgalmat bonyolított le. Varnitában megépített kikötő és raktárak vannak üzemben kívül és meg van ugyanaz Tirasto-

polnál is. Hasonlóképpen helyre lehet állítani a folyami összeköttetést *Rezinánál és Atakínál* is, amelyek a CFR vasuti végpontjai.

A Cetatea-Alba melletti átkelést már meg is kezdte éppen *Oiduntu* követ, aki ezen a ponton ment át Odesszán. Lehet szó egyes pontokon kompok üzembehelyezéséről is s így volna megoldható, hogy a vasuti összeköttetés helyreállítása előtt megtörténjen a normális kapcsolatok felvétele Oroszországgal. Az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatban vannak.

százak egyik vezetője állított össze Machiavelli iratainak átforgalmazásával. Ismerteti a könyv azokat az érveket is, amelyeket a zsidó történetészek a Cion bölcséinek jegyzőkönyvével kapcsolatban hoztak fel.

A Cion bölcséinek jegyzőkönyvének eredetéről szóló bizonyítékok nem újak. Az érdekesesség ebben az esetben csak abban áll, hogy éppen a németországi katolikusok egyik püspöksége használja fel ezeket a bizonyítékokat és mutatja ki, hogy az antiszemita pamflet, amely Rosenberg Alfréd nyomán az egész német társadalomban ismert, közönséges hamisítvány.

— Két szenzációs előadás lesz a Román Operában január 9-én, szerdán és 11-én, pénteken, Vera Schwarz-cal, a bécsi nagy Opera primadonnájával, aki a TOSCA és a CAR-MAN című szerepeit alakítja csodálatos játékkal és hanggal. Jegyeket már most lehet kapni a Színházi Ügynökségnél Fötér.

— Az Aviva-Barisszia közleményei. Az Aviva-Barisszia 1935 január 6 és 7-én tartja Kolozsváron szokásos évi Vaad Hasonim-ját. A Hichabrutok sürgösen jelentésk be delegátusait Kincs Lipóhoz (Cluj, Piata Mihai Viteazul 6.), hogy ellátásukról gondoskodás történhessen. A Histadrut Hahonim től mosavájának uolsó két napján, január 4 és 5-én, Jom Hamonahelim lesz Tordán. Jelentkezések László Ius Torda címre küldendők.

R. és Cion Bölcséinek jegyzőkönyve

A kölni érsekség vitába száll Rosenberg, a XX. század mithosza című könyvével és otromba családnak minősíti Cion Bölcséi jegyzőkönyvét

Prága, december 29. A kölni katolikus érsekség a „XX. század mithoszai” címen 128 oldalas röpiratot adott ki, mely Alfréd Rosenbergnek, a nemzeti szocializmus ideológusának hasonló címen ismert művével polemizál. Ismeretes, hogy Alfréd Rosenberg könyve Hitler Mein Kampfja mellett a német forradalom legfontosabb ideológiai műve, amelyek az iskolában kötelező olvasmányok. A „XX. század mithoszai”-t a Vatikán, erősen keresztényellenes beállítottsága miatt, indexre tette és most a kölni érsekség a katolikus keresztény világszemlélet nézőszögéből

pécézi ki a nemzeti szocialista ideológus munkáját.

A könyv Rosenberg Alfréd dilettantizmusából valóssággal gonyt üz. Érdekes, hogy a munka sehol sem emlegeti Rosenberg Alfréd nevét és megelégszik azzal, hogy egyszerűen R.-nek titulálja. A könyvnek a „Cion bölcséinek jegyzőkönyvével” foglalkozó szakaszával szemben a már világszerte ismert érveket sorakoztatja fel. A Cion bölcséinek jegyzőkönyvéről már régezz megállapították, hogy közönséges hamisítvány, amelyet a cári ochrana rendeletére Sergiu Nilus, a fekete

Ha töltőtolla rossz,
szakszerűen megjavítja a

FINKLER ANTAL
írógép szaküzlet. Minden javított és vásárló újévi ajándékban részesül
Cluj, Str. Reg. Maria 9. Telefon 4-93

Olcó, új Portable írógépek érkeztek!

Bemutatós vételkötelezettség nélkül

FINKLER ANTAL
írógép szaküzlet Cluj, Str. Regina Maria 9. Telefon: 4-93.

Készülődés a saarvidéki népszavazásra

Elköltözik a francia bányaigazgatóság

Saarbrücken, december 29. A saarvidéki bányák francia igazgatósága, a Lothringer Neueste Nachrichten jelentése szerint, január első napjaiban elköltözik a Saarvidékről és székhelyét Saarbrückenből Metzbe helyezi át. A Saarvidék német lakossága nagy örömmel fogadta tudomásul ezt a hírt, mert úgy látja, hogy most már a franciák is bizonyosra veszik, hogy a népszavazás a Saarvidék visszacsatolásával végződik.

Amilyen nagy lelkesedést keltett a francia bányaigazgatóság áthelyezésének híre a németek körében, olyan nagy elkeseredést szült a német-ellenes propaganda egyik furcsa trükkje, amely abban nyilvánult meg, hogy karácsony napján hamisított lapok jelentek meg, amelyek a német front lapjainak cégére alatt francia propagandát folytattak. A Deutsche Front és a Saarbrückener Landeszeitung példányaihoz megtévesztően hasonlító hamisított újságok szenzációs feltárlásban olyan híreket közöltek, hogy a saarvidéki német pártok az adott helyzetben célszerűbbnek tartják, ha egyelőre fennmarad a status quo

és nem csatolják vissza a Saarvidéket Németországhoz. A saarvidéki német front vezetősége a német lapok meghamisítása miatt feljelentést tett a rendőrségen s az ügyészség már meg is indította a vizsgálatot.

A Saarvidékkel határos német kerületekben a népszavazás napjait minden farsangi ünneppé betiltották. A tilalmat a nemzeti szocialista párt körzetvezetői adták ki, hogy ezzel is kifejezésre juttassák a német nép együttérzését a Saarvidék lakosságával. A németek nagy farsangja — mondja a rendelet — csak a saarvidéki népszavazás után kezdődik, amikor a saarvidéki németek visszatérhetnek az anyaországhoz.

A január 13-i választási eljárás vezetésére január 10-én 950 serleges tisztviselő érkezik Saarbrückenbe. Ezek közül 350-et Svájc, 350-et Hollandia, 250-et pedig Luxemburg választott ki erre a célra. Saarbrückenben esküt tesznek a népszavazási bizottság előtt, majd a számukra kijelölt választókerületekbe mennek.

tanítványa. Egy hét táncszámból álló revü. Karióka! Sorsolásra kerül: Színházjegy, bor, cukor és 10 malac. Rendes helyáradék.)

Hétfőn 11¹/₄: A NAGY SZILVESZTERI KABARÉ megismétlése teljesen az előző előadás szerint. Színházjegy, bor, cukor és 10 malac kisorsolásával.

Kedd délután 3: SZIBILL. (Jacobi Viktor nagyoperettje. Olcsó helyáradakkal.)

Kedd délután 6: A NAGY SZILVESZTERI KABARÉ 3-dik előadása teljesen az előző műsor szerint sorsolással.

A ROMAN OPERA MŰSORA:

December 30. Vasárnap este: Gyöngyhalászkok.

December 31. Hétfő este 7 órai kezdettel: Denevér. (Papilian igazgató betéttjével a harmadik felvonásban.)

Kedd, 1935 január 1: Matiné: Szévi borbély.

Szerda, 1935 január 2: Pillangókisasszony. (G. Augustin urnó felléptével.)

Péntek, 1935 január 4: Trubadur.

Vasárnap, 1935 január 6: Matiné: Alarcosbál. Hétfő, 1935 január 7: Gyöngyhalászkok. (Munkáseelőadás.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Vasárnapi előadások

Ma, vasárnap délután 3 órakor Gordin mélyhatású zenés színműve, az Anyaszív kerül színre olcsó helyáradakkal. 6 órakor és 9 órakor pedig a Ma éjszaka szabad vagyok c. operett folytatja diadalmas sikerét az első jubileum felé.

Ha jól akar mulatni nézze meg a Magyar Színház szilveszteri kabaréját

Az ó-esztendő minden baját-buját elfelejt! Három óra keresztül remekül fog mulatni! Olcsó pénzért biztosan fog nyerni! Egy előadás az egész társulatot csodálhatja! Rendes helyáradat STOLZ HILDÁT nem filmen, hanem életben láthatja és hallhatja! Zene, ének, tánc, tréfa, móka, Hecsek és Sajó, egyfelvonásos vígjátékok, bohózatok, szavaltatok! Az ó-esztendő elmúlása és az újév kezdete szcenizált képen zenével! Bor, cukor, ingyen színházjegy és malacsorsolás! Minden helybőjegy egyúttal sorsjegy is! Mindezt kaphatja és láthatja hétfőn este 8¹/₂-kor és 11¹/₄-kor a Magyar Színház szilveszteri kabaréján! Jegyekről jól előre gondoskodjék!

Újév első napján három előadás a Magyar Színházban

Újév első napján három előadás lesz a Magyar Színházban: Délután 3 órakor Szibill kerül színre olcsó helyáradakkal. Erre az előadásra jó lesz előre gondoskodni jegyekről, mert a legutóbbi Szibill előadásról százan és százan mentek el jegy nélkül a pénztártól. Délután 6 órakor a Szilveszteri kabaré ismétli meg az együttes Stolz Hilda fellépésével és sorsolással. Este 9 órakor pedig a nagyszerű Ma éjjel szabad vagyok van műsoron.

Az összes előadásokra már most megváltathatók a jegyek a színház pénztáránál.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délután 3: AZ ANYASZÍV. (Zenés színmű. Olcsó helyáradakkal.)

Vasárnap délután 6: MA ÉJJEL SZABAD VAGYOK.. (6-odszor.)

Vasárnap este 9: MA ÉJJEL SZABAD VAGYOK. (7-edszer.)

Hétfő 8¹/₂: NAGY SZILVESZTERI KABARÉ. (Fellép minden vendég Stolz Hilda, a berlini UFA filmgyár európai nevű sztárja. Kacagató egyfelvonásosok, vilámtrefák, táncok, magánszámok. „A pillangó halála” táncszerepelt Oprescu Alice csodátáncosnő, Vajda Ila

Ne habozzon és válasszon:
TELLUS
PONTOS IDŐ

ÉPTŐMUNKÁS-MOZGO MŰSORA:

Vasárnap 3, 5 és 7 órakor: A sanghai expressz. Izgalmas kínai miliőben játszódó játszódráma. Főszerepekben: Marléna Dietrich, Clive Brook és Anna May Wong.

Este 9 és 10¹/₂: Az extázis. Pikáns erotikus film. Csak felnőtteknek.

Kedden 3, 5 és 7 órakor: A sanghai expressz. Este 9 és 10¹/₂ órakor: Az extázis. Szigorúan csak felnőtteknek.

Szerdán 5, 7 és 9 órakor: Az extázis.

Az Újságíróklub Nagy Szilveszterestélyének

fényes műsora:

Indig Ottó kabarétréfája: a Vicetói. (Játsszák: Vass Piri és Tompa Béla.)

Nemes Ferenc énekes-zenés bluetttje: Nem félünk az újévtől. (Játsszák: Gábor Mara, Miklóssy Margit, Tompa Béla.)

Román kabarétréfa.

Claude Romano, a kitűnő román zeneszerző saját táncszerzeményeivel, románul és magyarul énekel: Székely Viktor.

Réthely Ödön énekszámai, Guncser Nándor rajzos revüje.

Gábor Mara és Sándor Bandi táncduettje. — Konferál: Indig Ottó.

A Szilveszterestélyre a

New-York kávéház összes teremait a klub helyiségeihez csatoljuk

Két színpad, két zenekar.

Belépődíj nincs.

Klubtagok asztalaikat hétfő délig foglalhatják le, a rendelt asztalokat este fél 11-ig tartjuk fenn.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 szándék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

HAZASSÁG.

HAZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Három szoba-konyhas telek olcsón, sürgősen eladó. Str. Margineasa 1a.

Marosvásárhely külvárosában, egy félkilométerre az autobuszmegállótól, 25 éve bevezetett, jömeneteli fűszer-, lisztüzlet, ital-mérésel, csinos lakással, gazdasági udvarral, kerttel, betegség miatt, azonnal eladó. Komoly érdeklődőket utbaigazit a Reggeli Újság kiadóhivatala Tg.-Mures.

Sarok üzlethelyiség, több uccára nyíló, forgalmas helyen fűszer, hentes vagy bármilyen célra megfelel, olcsó házbérrel azonnal kiadó. Értekezni Pop háztulajdonosnál Str. Pata 102. D. u. 2—5-ig.

Helyi ügynök, komoly munkaerő, fűszerseknél bevezetve, felvétetik fix és jutalékkal. Ajánlatok „Coloniale Import” jellegre a kiadóba.

Estélyekre, bálókra rendezvényekre tartákat, szendvicseket és sós, valamint teasüteményeket a legkitűnőbb kivitelben a legolcsóbban Adler cukrász készít Str. Londrei (v. Hosszu u.) 19.

Szépén butorozott szoba kiadó. Mihail Vitaezul 37. I. 22.

Filléres nyelvkurzusok a románból. Új, kezdő tanfolyam szerda és pénteki napokon 6—7 óra között. Felvételnél haton. Kat. gimnázium, emelet, III/a, este 7—9 között.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

A r
Dr

December
Dreyfuss A
egyetlen zsi
szék kénked
portálásra il
Dreyfuss per
tette el aktu
sen azonos
pereknek ez
lott: nem m
annyira dön
rópa fejlődé
rencsellen se
coltatása és
Körülfötte
liberálizmus
a haladottat
dőt. A két
* zsidóké
mentes forr
fuss-ügy, m
majd egész
nista reakc
két évtized
pában uralo
Zola és v
lat marokn
eot vívott a
nak kiderít
ral, inszcen
gálat minde
dolgozó vá
latta a per
lentőségét.
szenevélgye
indult meg
ban és ugy
latta meg
ást a mag
tallanul me
ban vihar
cionista me
rétegei az
események
mulkra csat
után felsz
magukat a

A Dreyf
manista pe
végetért.
Dreyfuss-p
banó harca
A harc e
eszméi kö
okok és m
A mai Dr
zsidó töme
lentőségét
milliók tö
zsidó vál
nyégy évt
Es igaz
réteg, am
nél fogva
kellene, h
a Dreyfus
seket.

EGY
AJÁ
EGY
PHI
R A D
KÉSZ

Arg
jelentik:
Egyiptom
január 20
egészségü
utazott, é
— Dian
séges.
— A b
itét meg
mára az
rizsből je
törvényse
térítés m
társaság
mára az

HIREK

A negyvenéves Dreyfuss-per

December 22-én volt negyven éve, hogy Dreyfuss Alfrédot, a francia hadsereg egyetlen zsidó kapitányát a haditörvénysek kímékedés miatt életfogytiglani deportálásra ítélték. Négy évtized telt el a Dreyfuss per óta, de még ma sem vesztette el aktualitását, még ma is tökéletesen azonos indítók, tökéletesen azonos pereknek ezrei és tízezrei hívják elő. Holott: nem volt még per a világon, mely annyira döntő jelentőségű lett volna Európa fejlődésére és jövőjére, mint a szerencsétlen sorsú zsidó kapitány meghurcoltatása és kárvárája.

Körülötte a szélsőséges sovinizmus és a liberálistas vinta nagy harcát, mely ekkor a haladatlabb feljóság győzelmével végződött. A két világháború közötti időszakban a zsidókérdés volt. Békés, segyverektől mentes forradalom inspirátora volt a Dreyfuss-ügy, mely előbb Franciaországban, majd egész Európában likvidálta a sovinizista reakciók maradványait és mintegy két évtizedre a humanizmust ültette Európában uralkodóvá.

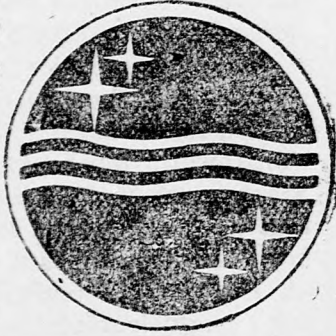
Zola és vele együtt a humanista gondolat maroknyi tábora, késhegyigmenő harcot vívott a zsidó kapitány ártatlanságának kiderítésére, mert a hihetetlen terrorral, inszenzással és a titkos katonai szolgálattal minden eszközzel felhasználásával dolgozó vádapparátus lidércfényénél meglátta a pernek évtizedek sorsát eldöntő jelentőségét. A dreyfussardok fanatikus és szenvedélyes munkájának eredményeként indult meg a tisztulási folyamat Európában és ugyancsak a Dreyfuss-ügy fényénél látta meg Herzl Tivadar szemje a zsidókérdést a maga borzalmasságában és az ártatlannal meghurcolt kapitány körül kirobbant vihar egyik szülője lett a politikai cionista mozgalomnak. A zsidóság vezetőiregely azonban még akkor sem láttak az események mélyére. A Dreyfuss per számukra csak muló incidenst jelentett, mely után felszabadult lélekkel vetették újra magukat az asszimilációs hullámokba.

A Dreyfuss rehabilitálásával kezdődő humanista periódus a világháború kitörésével végetért. Azóta azonban egymást érik a Dreyfuss-pernek a szociális elleníték robbanó harcában is a zsidóság az ütközőpont. A harc ezuttal is a reakció és a haladás eszméi között dúl, de mélyebb társadalmi okok és mélyebb zsidó-tragédiák jegyében. A mai Dreyfuss-perneknl egyre nagyobb zsidó tömegek ismerik fel a zsidókérdés jelentőségét és igazi megoldását és most már milliók tömegek látják és szenvedik azt a zsidó valóságot, amit a herzli meglátások négy évtizeddel ezelőtt tártak fel.

Es igazi zsidó-tragédia, hogy az a zsidó réteg, amely pozíciójánál és anyagi erejénél fogva a zsidó reneszánsz-mozgalom élén kellene, hogy haladjon, ma sem lát egyebet a Dreyfuss-ügyekben, mint muló incidenseket. (—)

EGY SZÉP AJÁNDÉK EGY

PHILIPS RÁDIÓ KÉSZÜLÉK

— Argeoianu Egyiptomban. Bukarestből jelentik: Argeoianu, az Agrarunio elnöke, Egyiptomba utazik pihenni, ahoonon csak január 20-án tér vissza. — Dr. Costinescu egészségügyi miniszter szintén Egyiptomba utazott, de már január 9-én visszatért.

— Diana sóborszesz minden háznál szükséges.

— A bíróság 170 millió frankos kártérítést ítél meg a Sudatlantique hajóstársaság számára az Atlantique katasztrófája miatt. Párizsból jelentik: A bíróság megerősítette a törvényszék ítéletét és 170 millió frank kártérítést megfizetésre kötelezte a biztosító-társaságokat a Sudatlantique társaság számára az Atlantique hajó katasztrófája miatt.

Szabaddábrahelyezték Azzana volt spanyol miniszterelnököt

Madrid, december 29. (Rador.) A legfőbb bíróság beszüntette Azzana volt miniszterelnök ellen az eljárást. Azzanát, akit október óta az Uruguay hadihajón őrizték, szabadlábra helyezték.

Barcelona város melegen ünnepelte Azzana volt miniszterelnököt és a vele együtt szabadlábra helyezett Luis Bello irót.

— Akinek gyakran fáj a gyomra, bémtüködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehérsárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendezza az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok tanúsítják, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében — kiváltképp ülfoglalókésánál — állandó használatra rendkívül alkalmas.

— Váltások a görög kormányban. Athénből jelentik: Theotokis földművelésügyi miniszter lemondása után helyébe Decazost neveztek ki. Pezmazogiu jelenlegi nemzetgazdasági és pénzügyminiszter csak a pénzügyminisztérium élén marad, míg nemzetgazdasági miniszteré Stefanopulos jelenlegi államtitkár tisztezték ki, akinek helyét Pricupis foglalja el.

— Temesvári hírek. Temesvárról jelentik: Az elmúlt héten Prohaszka Ede interinár bizottsági tag és dr. Bontiloiu János alpolgármester lemondott állásáról. A városi tanács Imbroane képviselőnek Bukarestből való visszatéréig vár a kinevezésekkel. Prohaszka Ede magyarpartii tanácsossal akarják felváltani, de minden jel arra mutat, hogy a magyar párt nem fogadja el, hogy az interimár bizottságban csak egy ember képviselje a magyarságot. — A városi statisztikai hivatal közlése szerint Temesváron a multévi 5000-rel szemben 1000-re csökkent a munkanélküliek száma. Nem ilyen kedvező a helyzet a munkanélküli intellektueleg dolgában. A mult évben az intellektueleg népnyháján 30—40-en, az idén már 150-en éteznek.

— Dájeválásztás Ermihályfalván. Tudósítónk jelenti: Az ermihályfalvi hitközség december 26-án választotta meg dájevájá Schönfeld Mordechájat, az elhunyt Schönfeld Abraham világhírű talmudtudós idősebbik fiát. A választás a hitközség mindkét csoportjának megelegetésére történt. A választás után Feldmann Károly hitközségi elnök ötös bizottság élén közölte Schönfeld Mordechájjal a választás eredményeit.

— Világkörüli repülésre készül Románia pilótánöje. Bukarestből jelentik: Smaranda Brásescu, a híres pilótánö tegnap Londonba utazott, ahonnan két hónap mulva tér vissza az országba egyik nagy angol gyárnál rendelt saját repülőgéppel, amellyel nagy nemzetközi körrepülést akar végezni majd.

— Bottal agyonverte a szeretőjét a féltékeny mechanikus. Cernavodából jelentik: Umberto Albini mechanikus, aki régóta szerelmi kapcsolatokat tart fenn Dominica Mocanu kisasszonnyal, tegnap megjelent annak lakásán, kihívatta a leányt és egy bottal kiütötte egyik szemét. A leánynak sikerült visszatérni a házába, ahol kijelentette, hogy Albini ütötte meg, majd összeesett és kiszívott mielőtt orvosi segélyben részesíthették volna. Albinit letartóztatták.

— Farkasok garázdálkodnak a bukovinai hegyekben. Csernovicból jelentik: A hegyekben, különösen a megye északi részeiben farkasok garázdálkodnak, számos állatot téptek szét és az embereket is megtámadták. Paltinoaca község közelében Neculai Novrat gazdát és anyját támadták meg az őrdsok s egy borsai eredetű öregasszonyt szétéptek, míg a gazdát egy arra járó autó mentette meg.

Ma vasárnapról ROYAL sláger-mozgóban:

TARZAN BUSTER CRABBE

az olimpiai uszóbajnok, „Pánik a városban” c. film főszereplője. Nem folytatás, hanem különálló egészen befejezett világsláger.

Szilveszter este 11-től: „80 napig hercegnő” SILVIA SYDNEY-el. Malacorsolás!!

— Negyven expedíciót küld a szovjet a jövő évben az északi sarkvidékre. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a szovjet a jövő év folyamán 40 expedíciót küld az északi sarkvidékre. Főfeladatuk különösen Észak-sibéria és a Jeges-tenger part vidéke felderítése és térképezése. A leningrádi hajógyárban az expedíciók céljaira jég-törő hajók épülnek. A nyár folyamán távol-balatási kísérleteket fognak végezni a rádió-állomások s képeket fognak közvetíteni az expedíciók táboráról és bemutatják a tuió-sokat munkájuk közben.

— Átszervezték a spanyol kormányt. Madridból jelentik: Lerroux átalakított kormányának külügyminisztere Martinez de Belasco eddigi tárca nélküli miniszter lett, Rotta külügy- és tengerészeti miniszter csak az utóbbi tárcát tartja meg. Tito Romero a Vatikánban teljesít rendkívüli követi minőségben szolgálatot.

— Meghalt Adatchi, a nemzetközi döntő-bíróság volt elnöke. Hágából jelentik: Adatchi, a nemzetközi döntőbíróság volt elnöke ma 65 éves korában meghalt.

— Leszerelési dokumentumok. Londontól jelentik: A légügyi minisztérium szakértői előtt kísérletek folynak 480 óra kilométeres gyorsaság kifejtésére képes vadászrepülő-gépekkel. Japánban a polgári repülés pilótáit be fogják sorozni a légi haderőbe.

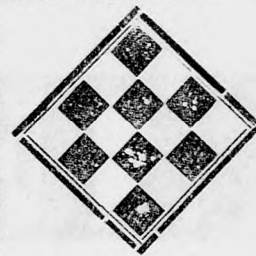
— Tüz a temesvári görögkeleti templomban. Temesvárról jelentik: A temesvári gyar városi görögkeleti templomban tűz ütött ki, melyet az azonnal kivonult tűzoltóság csak nehezen tudott lokalizálni. A tűz a sekrestyés hibájából azért következett be, mert a délelőtti mise után a tömjénezéssel elfelejtette kivenni a paraszt. A tűz éppen a kegy-szekerényből indult ki, ahol a tömjénezésben lévő parázs felgyújtotta a kegyzsereket. Ezután az oltár kezdett égni és teljesen elhamvadt. A kár 200 ezer lej körül mozog.

— A szovjet nem kérte Tritzki kiadatását Franciaországtól. Párizsból jelentik: A nemzetbiztonsági hivatal részéről kijelentették, hogy Tritzki ellen kiadatási kérés nem érkezett be s nincs ellene folyamatban kiutasítási eljárás sem.

— Heinz Neumann németországi kommunista vezetőt nem kérték ki a német hatóságok Svájcól. Bernből jelentik: Heinz Neumann németországi kommunista vezetőt még nem kérték ki német részről Svájcól. Ha kiadatási kérés érkezik, meg fogják vizsgálni, eléggé alaposak az igény indokai. A volt képviselő svájci büntetésének kitöltése után még most is őrizetben van.

— Arvagondozó vasárnap délutáni mesedélutánja. Az 1934 december 30-án, vasárnap délután 3 órakor a katolikus gimnáziumban megtartandó Arvagondozó gyermek délutáni szereplői: Weisz Éva, Csató Juci, Adler Evi, Pollatschek Éva és Bubi, Kauffmann Anci, Krémer Tomi, Mátyás Adrienne, Rottmann Edith, Meister Lili, Lukáczér Médi, Goldstein Irén, Klein Zizsu, Noár Hacioni máksivjai, Meister Sári, Lax Tibi, Kohányi Laci, Jäger Ottó, Rudolf Edith, Ciment Jbi, Rottmann Éva, Rottmann Edith, Kauffmann Ella, Rottmann Ilonka, Szabó Juci, Stein Zseni, Iboyl, Blatt Judith, Goldmann Edith, Hirsch Melita, Hirsch Judit, Glaser Babi, Hirsch Alice, Nathanson Emmi, Simor Nechmád, Kohn Jichák, Weinstock Pónina, Kauffmann Mirjam.

— Az Uj Kor kiadóhivatala közli előfizetőivel és olvasóival, hogy a közbeesett munkaszüneti napok miatt a lap legközelebbi száma január 4-én, pénteken rendes időben jelenik meg bővített *erjedelemben, amikor már teljes egészében közölni fogja a satumarei cionista napok lefolyását és a hozott határozatokat.

Gütermann-féle varró- és gomblyuk-selyem

A varróselem előnye, hogy egyenlő értékű a nyerselyemmel. A varróselem tisztá selyemből készül A varróselem szintartó A varróselem ellentáll az időnek A varróselem fénye természetes A varróselem több mint 600-féle színben készül A varróselem olcsó A varróselem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz A varróselem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el A gypju vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új szint, ha gépselymet alkalmazunk. Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. Ne takarékoskodjon a varrásnál. A varróselemnek nincs párja. Használjon tehát GÜTERMANN varróselemet, az a legjobb

Gütermann & Co. S.A.R. Bucuressti

— Rövid hírek mindenünnen. Moszkvai jelentés arról számol be, hogy a szovjet testnevelési tanács szervezésére adott rendelkezést. — A gráci törvényszék 13 nemzeti zocialistát egytől 15 évig terjedő kényszer-munkára ítélte. — Az indiai Ahmedababban 200 ezer textil munkás 10 százalékos bércsökkentés miatt sztrájkba lépett. — Diplómáciai körökben elterjedt hírek szerint Jüi-anna holland trónörököső január második felében tartja eljegyzését Frigyes Ferenc mecklenburg-schwerini nagyherceggel. — Bordeauxban megkezdődött a nemzetközi diákszövetség végrehajtóbizottságának ülésszaka. A Harmadik Birodalomban előkészületeket tettek arra, hogy a tavasz folyamán légiforgalom induljon meg Berlin és az Egyesült Államok között. — Lord Baden Powell, a világ főcserkésze a napokban megérkezett az ausztráliai Melbournebe, ahol megnyitja a dzseborit. — Nankingtól 200 kilométernyire fekete pestis pusztit. Nehány óra leforgása alatt több, mint 100 megbetegedés történt. — Az oslói rádióállomásra segélyjelek érkeztek a Notre Dame des Dunes francia teherhajóról. A segélyjelzésben közölték, hogy Utsiratól ötven mérföldnyire kilyukadt a hajó váza s a víz behatolt a hajó belsejébe. Három francia teherhajó indult utba azonnal a veszélyben levő gőzös segítségére.

— Eljegyzés. Liebermann Esztiike Carci és Deutsch Samu Bistrita jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Ertesítés! Umanitatea gyógyászati egyesület, Calea Victoriei 10. szám, ellátja tagjait mindennemű szakorvosi kezeléssel és a szükséges gyógyszerekkel, — a tag lakásán, vagy az orvos privát rendelésében. — Uj ultra rövid hullámos kezelés. — Tagdíjak 8—24 lejig hetenként. Felvétel korhatár nélkül.

— A Poalé Cion Borochov estje Felsővisón. Tudósítónk írja: A Poalé Cion visói helyicsoportja december 25-én este rendezte meg művészeti, amelyet Ber Borochov emlékére szentelt. Az estélyen Borochov képe előtt a Poalé Cion esküjét énekelték el, majd Mose Wiesel megnyitotta az estét, dr. Engelberg Ede tartotta magyar nyelven az emléksbeszédet Borochov fölött. Mordchaj Kahana El mole rachamint mondott, majd Ganz Fradel munkáső Borochovnak „Egy kép alatt” című versét szavalta el. Teszler Gizi a „Dror” marsot adta elő, majd Indig Jichák Borochov életrajzát ismertette. Appel Mirjan „Insera Welder” című előadása után Pollák Gizi a „Fir tojte Helden” c. versét szavalta el. Végül M. Wiesel beszélt és hangsúlyozta, hogy Borochov óta nem volt még csak egy nagy vezére a zsidó munkásságnak és ez Arlosoroff volt, akit szintén elraboltak a munkásságtól. A Hisztadruth jelentőségéről beszél ezután, majd az estély, mely nagy hatást tett a város zsidóságára, véget ért.

UJ KELET Legújabb hírek

Negyvennyolc órán belül eldől Laval római látogatásának időpontja

Franciaország elfogadja tárgyalási alapul Mussolini javaslatait

Sir John Simon is Rómába készül? Döntő fázisba jutottak Laval római útjának előkészítő tárgyalásai

Ausztria, Közép-Európa és az afrikai gyarmatok ügyében még súlyos akadályok állanak az olasz-francia közeledés útjába

Párizs, december 29. Az olasz-francia közeledés ügye most már úgy Franciaország, mint Olaszország centrális problémájává nőtte ki magát, amely egy a nyílt színen, mint a kulisszák mögött egyre érdekesebb és jelentősebb tárgyalásokba és alkudozásokba torkollik.

Egyelőre azonban a megegyezés lehetőségei még mindig csak teoretikusan vannak elképzelve, — a francia javaslatokra olasz ellenjavaslatok érkeznek, amelyek igyekeznek minél magasabbra szabni a megegyezés árát.

Párizsi jelentés szerint január másodikán Párizsban államtanács lesz, amelyen meg fogják vitatni De Chambrun római francia nagykövet útján Párizsba eljuttatott olasz javaslatokat.

Ezzel kapcsolatban Genfben úgy hírlik, hogy a francia államtanács tárgyalási alappal fogja elfogadni a De Chambrun gróf által eljuttatott javaslatokat. A javaslatokkal kapcsolatban a francia külügyminisztérium egyelőre tartózkodó magatartást tanúsít. Az újságírók csak annyit tudhattak meg, hogy a tárgyalások valóban döntő stádiumba jutottak.

Enek ellenére a francia sajtó bizakodó magatartást tanúsít. Az Intransigeant szerint 48 órán belül eldől Laval római látogatásának időpontja. Valószínűnek tartják, hogy a francia külügyminiszter római utazása a jövő hét első felében bekövetkezhetik.

A Petit Journal azt az információját közli, hogy a francia külügyminiszter római látogatásának első két napját a Mussolinival folytatandó tárgyalásoknak szenteli, míg a harmadik napon audienciára jelentkezik a pápánál.

Diplomáciai körök tartózkodóan ítélik meg egyelőre Laval római útjának eshetőségeit, de azt nem tagadják, hogy Laval római útjának előkészítő tárgyalásai döntő fázisba jutottak. Általában a hangulat optimista a Mussolini és Chambrun közötti megbeszélések után.

A nehézségek

Az optimizmus ellenére azonban, mint azt a Havas-ügynökség jelentése is alátámasztja, még vannak bizonyos nehézségek az olasz-francia megegyezés útjában. Ezek a nehézségek főleg Közép-Európa jövődó sorsára és alakulására és az afrikai olasz gyarmatok határkiigazítására vonatkoznak. Közép-Európa vonatkozásában a francia politika nem teheti magáévá Mussolini koncepcióját mely bizonyos vonatkozásokban a kisanantant befolyásának meggyöngyítésére törekszik és Ausztriát és Magyarországot illetően a befolyás fenntartására irányul. Mussolini a Habsburg-restaurációtól sem vonakodna, ha ezzel Ausztriát és Magyarországot egy gazdasági közösségbe tudná összekovácsolni, viszont Franciaország főleg a kisanantanttal való tekintettel nem híve a Habsburg-restauráció kísérletének. Ezenfelül Mussolini a revízió kérdésében is a kisanantanttal ellentétes felfogású, ami természetesen erősen megnehezíti a francia-olasz közeledés prefektuálását.

De nem kisebbek a nehézségek az afrikai gyarmatok kérdésében sem. Olaszország a megegyezés fejében jelentékeny határkiigazítást akar Afrikában Franciaország terhére és Olaszország javára kiharcolni, sőt francia gyarmati területen keresztül szabad utat biztosítani Olaszország számára egészen a Csad-tóig.

Ezek a nehézségek érthetővé teszik a Havas-ügynökség legutóbbi jelentését, amely

szerint még egyáltalában nem lehet tudni biztosan, hogy Laval a közeli napokban tényleg elutazik-e Rómába? A Havas-ügynökség jelentésével szemben számos francia lap viszont határozottan bizik abban, hogy Laval már január első napjaiban elutazhat Rómába.

Hasonló bizakodással irnak a genfi lapok is, ama reményüknek adva kifejezték, hogy Laval útja látható eredményekkel fog járni nemcsak a francia-olasz megegyezés, hanem Közép- és Kelet-Európa gazdasági életének megszervezése körül. Az angol lapok közül a Times a legfőbb nehézséget az olasz-francia megegyezés ügyében az osztrák kérdésben látja. Francia- és Olaszország ugyanis nem értenek egyet az Ausztria függetlenségét garantáló államok garanciakereskedésben való részvétele tekintetében.

A Lavoro Fascista értesülései szerint Ausztria nem fogad el más formulát függetlensége garantálására, csak olyat, amit a határaink proklamálnak.

Az osztrák kérdésben az Echo de Paris egyenesen óvatosságot ajánl az Olaszország-hoz való közeledés politikájában és annak a gyanúnak ad kifejezték, hogy Mussolini a kisanantantot akarja győngyíteni, ami nem felel meg Franciaország érdekeinek. Az Intransigeant szerint a Közép-Európa vonatkozásában olasz kívánságok teljesítését attól kell függővé tenni, hogy meg lehet-e egyezni az olaszokkal a Dunamedence problémáit illetően.

Gömbös cáfol

Tegnap számában az Új Kelet megírta azt a Rómából érkezett értesülést, hogy Gömbös magyar miniszterelnök még Laval római útja előtt Rómába utazik, hogy a magyar igények honorálását biztosítsa a fran-

cia-olasz megegyezés létrejötté keretében. Ezt a híradást ma hivatalos magyar helyről cáfolják, hangoztatva, hogy Gömbös közelebbről nem indul külföldi látogatásra. Egyelőre csak arról van szó, hogy Hóman magyar közoktatásügyi miniszter utazik Rómába.

Gömbös római útjának cáfolásával egyidejűleg Rómából azt az érdekes újabb hírt közlik, hogy Sir John Simon angol külügyminiszter, aki ma Monte Carlóba érkezik, szintén Olaszországba készül. Az angol külügyminiszter eddig se nem cáfolta, se nem erősítette meg olaszországi útjának hírét. A Daily Telegraph értesülése szerint viszont Sir John Simon külügyminiszter a jövő hét folyamán egyik északolaszországi városban találkozni fog Mussolinival.

Hiányok a marseillei merénylet vizsgálatában

Párizsi jelentés szerint a jelenleg Marseillen tartózkodó Paul Boncour volt francia külügyminiszter, aki a marseillei merénylet ügyében a magánvádlóként fellépő Mária jugoszláv özvegy királynét fogja képviselni, kijelentette az újságíróknak, hogy megítélése szerint a vizsgálatban hiányok mutatkoznak, ezért szükségessé válik a vizsgálat újabb kiegészítése. Paul Boncour azt a meggyőződését hangoztatta, hogy főtárgyalásra csak hónapok múlva kerülhet sor.

A marseillei merénylet ügyének vizsgálóbírája egyébként tegnap a Paul Boncourral folytatott újabb megbeszélés után Simonovics jugoszláv állambiztonsági rendőrfőnökkel táncskozott, aki a vizsgálóbíró a jugoszláv rendőrség nyomozásainak adataról tájékozta.

A Daily Telegraph a német cáfolatokkal szemben fenntartja értesüléseit az újabb németországi eseményekről

Canossát jár a Führer. Darré összevezett Schachtal és otthagya Berlint

London, december 29. A Németországban végbemenő újabb erjedésről és rémuralomról szóló jelentéseket tegnap a DNB német hivatalos távirati iroda hivatalosan cáfolta. Eme átlátszó cáfolatokkal szemben a legnagyobb angol lapok egyike a Daily Telegraph mai számában teljes egészében fenntartja a Németországban legutóbb lezajlott események megtörténtét és azt az értesülést hangoztatja, hogy a berlini irányadó politikai egyeníségek között fennálló nézeteltérések miatt rendkívül feszült a viszony.

Ezt a jelentést támasztja alá az a legújabb híradás is, mely szerint Walter Darré földművelésügyi miniszternek tegnap igen heves szóváltása volt Schacht nemzetgazdasági miniszterrel, mire szabadságot kért és elutazott a fővárosból.

Az Új Kelet már tegnapi számában hírt adott arról, hogy Hitler teljes külpolitikai kudarcának következményeitől félve és engedve a Reichswehr főtisztjei kényszerének „Mein Kampf” című könyvének legközelebbi kiadásában lényeges változtatásokat akar eszközölni a szövegen. A Führer a német külpolitikára és különösen a francia-német kapcsolatokra való tekintettel teljes revízió alá vette eddigi álláspontját. A könyv új előszavában Hitler ki fogja hangsúlyozni a Franciaország és Németország

közötti közeledés fontosságát, kifejezést adva ama meggyőződésének, hogy a két nemzet megegyezése feltétlenül szükséges a nemzetközi béke érdekében.

A Führer legújabb párfordulásával kapcsolatban a Tempo című francia lap felhívja Németországot a Népszövetségbe való visszatérésre. Ez a lépés volna a lap szerint a németek őszinte együttműködési szándékának bizonyítéka és ez lenne alkalmas arra is, hogy a német fegyverkezésektől megriasztott és nyugtalanított nemzetközi közvélemény izgalma lecsillapodjék.

Saarbrücken, december 29. Életbeléptették a kávéházak és vendéglők éjjeli záróráját. Szilveszter éjszakájával kivételt tesznek, amikor a nyilvános helységek reggelig nyitva tarthatók.

Berlin, december 29. (Rador.) Göbbels az újév alkalmából a következő formában nyilvánította jövőévi programját: „Békét akarunk és elég bizonyítékát adtuk a világnak erre vonatkozólag. Rendeztük kapcsolatainkat Lengyelországgal és azon az uton vagyunk, hogy megértsük egymást Franciaországgal. 1935-ben is mindent el fogunk kerülni, ami krízisre adhatna okot, akár belső, akár külső életünkben. Így népünk egész erejét az újjáépítési munkájára összpontosíthatjuk a munkanélküliség elleni harc folytatásával. Bizalommal és bá-

torsággal lépjük át az újév küszöbét hűséggel Hitler és nagy munkája iránt.

Saarbrücken, december 29. (Rador.) A német front volt vezetője: Fischer kijelentette, hogy már felállították a koncentrációs tábort mindama saarvidékiek részére, akik a nemzeti szocializmus ellen dolgoztak. A népszavazás után ezeket az elemeket a táborba fogják internálni.

Román tanár előadása az erdélyi magyar irodalomról a bukaresti rádióban

Cluj-Kolozsvár, december 29. Érdekes előadást tartott pénteken este a bukaresti rádióban Chinezii dr., a kolozsvári Eartiu liceum román tanára. Chinezii az erdélyi magyar irodalomról érkezett és a higgadt intellektuelle jellemző objektivitással ismertette az erdélyi magyar irodalom általános irányvonalát. kiemelve a markánsabb magyar írók egyéni teljesítményeit is. Megállapítja mindenekelőtt, hogy Erdélyi irodalmi életet a régi magyar hivatalos irodalom sohasem támogatta kellőképpen. Egy 1927-ben megjelent magyar irodalomtörténet mondja, hogy a hivatalos magyar kritika és irodalom egyszerűen mellőzte Erdélyt. Csak a nagy történelmi változások után figyelt fel a magyarság az erdélyi irodalmi törekvésekre. Ezek éveken keresztül a kísérletezések jegyében folytak. 1928-ban alakult meg az erdélyi Helikon, mely azóta is a magyarság első irodalmi fóruma. Hat év óta az erdélyi Helikon égisze alatt megjelenő Erdélyi Szépírók Céh 90 irodalmi kötetet adott ki.

A költészetet is ismertette, elsősorban Reményik Sándort, majd Aprilyt, Tompa Lászlót, Olasz Lajost, Bartalst, Dsidát és Kiss Jenőt, említette meg Chinezii, mint az erdélyi költészet jeleseit, majd előadta, hogy az epikai és főleg régényirodalomban főképpen a történelmi regény dominál. Aból, hogy a legnagyobb magyar történelmi regényíró: báró Kemény Zsigmond erdélyi volt, megállapítja Chinezii, hogy Erdélyben a történelmi regény tradíció. Maklary Sándor, Tabéry Géza, Nyíró József, Koós Károly a történelmi regényírás elitcsapata. Berde Máriával, Ligeti Ernővel, Tamásival, mint a magyar népies irodalom erdélyi speciálitásával, Kuncz Aladárral foglalkozott ezután, majd megállapítja, hogy a magyar írók fordítói tevékenysége lényeges pluszt jelent a román irodalmi értékeknek feltárására is. A fordítók közül elsősorban Kibédi Sándor Eminescu fordításait emelte ki, Kádár Imre regény- és drámafordításait nagyjelentőségűnek minősítette. A rendkívül okos és lebilincselő előadás egészen aprólékos részletekig analizálta az erdélyi magyar irodalmat.

Heves földrengés pusztított Portugáliában

Lisszabon, december 29. (Rador.) Algarés tartományban igen heves földrengés pusztított, amely több házat rombadöntött. Többek között a silvesi mór kastély fogházának falai is összedőltek és a foglyok megszöktek.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó B.T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 9-77.

Cenzurat